

In gesprek over geweld in de jeugdzorg

Een collectief zwijgen, een collectief trauma.
Het taboe en stigma doorbroken.
Voor een veilige, gezonde en integere jeugdzorg.

Commissie
Onderzoek
naar Geweld
in de Jeugdzorg

Een uitgave van Stichting Voor Ons en In-Unity
In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
Oktober 2022

Wij danken (voormalig) slachtoffers, hun ouders, partners, kinderen, families, betrokkenen en professionals voor hun vertrouwen en medewerking en zullen dit nooit beschamen. Wij hebben ons uiterste best gedaan om de stemmen van velen te vertolken, het spijt ons omdat we beseffen dat dit bijna onmogelijk is

Copyright en gebruikersrecht zijn in de gezamenlijke handen van Stichting voor Ons, Dominique Meijer en In-Unity, Amber Hall.
Het advies-rapport mag als geheel gedeeld worden indien hier, direct of indirect, geen geld aan verdiend wordt.

Indien men delen van het advies-rapport wil gebruiken of doorgeven, dient hiertoe een aanvraag te worden gedaan met onderbouwing en toelichting en kan dit alleen indien schriftelijk toestemming is ontvangen van zowel Stichting voor Ons en In-Unity.

Mocht u Ons werk willen steunen middels een vaste of incidentele donatie dan horen we graag van u. De stichting heeft een ANBI status. U kunt meer lezen over Ons werk en aanbod op www.stichtingvoorons.org en www.in-unity.com

Disclaimer

Alle namen die gebruikt zijn, zijn fictief. De voorbeeld casussen geanonimiseerd en samengevoegd. Wij zullen nooit namen noemen of gegevens delen van slachtoffers, betrokkenen, professionals, daders of instanties. Indien u denkt een casus te herkennen, dan komt dat omdat het verschrikkelijk vaak voorkomt.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Voorwoord.....	4
Gedicht.....	5
Preventie of Escalatie? Geen roze wolk.....	6
Wat mij de meeste pijn deed.....	10
Een nieuwe dag is aangebroken.....	14
Praten?.....	18
Slachtoffer & dader.....	22
In het belang van het kind?!.....	26
De keten misbruikt.....	30
Ouders' van onschatbare waarde.....	34
Ontwikkelings-bedreiging?!.....	38
Een leven lang.....	42
Nawoord.....	46
Reacties op het advies-rapport.....	47
Adviespunten fase 1.....	48
Colofon.....	51
Verklarende woordenlijst.....	52

Inleiding

In 2019 heeft commissie de Winter het geweld in de Jeugdzorg onderzocht en daarbij 13 aanbevelingen gedaan zowel om erkenning te geven aan slachtoffers, als geweld in de Jeugdzorg te voorkomen, als om blijvend te leren. Twee van deze aanbevelingen zijn gericht op goed geschoold personeel, pedagogische continuïteit en meer samenwerken met ouders en familie.

Om hieraan invulling te kunnen geven, is Stichting Voor Ons gevraagd om een deel van Onze ervaringen, kennis, inzichten en 'lessen' te delen met als doel beleidsmakers en professionals handvatten te geven voor het gesprek met elkaar en cliënten over geweld in de Jeugdzorg.

Stichting Voor Ons biedt sinds 2018 ondersteuning aan slachtoffers van seksueel geweld, mishandeling en misbruik en is in die hoedanigheid ook gesprekspartner van commissie de Winter geweest.

Dit advies-rapport bevat een verzameling casussen over geweld in de Jeugdzorg aan de hand waarvan de verschillende aspecten van impact op slachtoffers naar voren komen die vervolgens de randvoorwaarden bepalen om überhaupt een gesprek over dit onderwerp mogelijk te maken. Wie zich even in dit onderwerp verdiept, weet dat het vertrouwen keer op keer geschonden werd en geweld, misbruik en wegsturen voortduurde en zich herhaalde, juist door de instanties en professionals die voor de veiligheid van al deze kinderen hadden moeten instaan. Hetgeen zo'n gesprek bijna per definitie onmogelijk maakt. Je vraagt van een slachtoffer immers het vertrouwen om het verhaal nóg een keer te doen, terwijl er werkelijk geen enkele reden is waarom deze professional dan wel te vertrouwen zou zijn.

Waar de meeste mensen zich dit enigszins zullen kunnen voorstellen en vergelijkbare reacties zouden tonen geldt dit nog vele malen sterker voor iemand die dusdanig getraumatiseerd is en mede voelt en redeneert vanuit haar of zijn overlevingsstrategieën en dus vaak niets en niemand kan vertrouwen.

Dit besef bij professionals is cruciaal en moet stemmen tot nederigheid en bereidheid om de regie aan het slachtoffer te laten. Dan is er de kans dat het lukt om een begin te maken om de volledig verzichte relatie te herstellen en een kiem voor heling te leggen bij zowel het slachtoffer als het instituut Jeugdzorg zelf.

Er is gekozen om te schrijven vanuit een wisselend perspectief van het slachtoffer en de betrokken hulpverleners (van Stichting Voor Ons in samenwerking met In Unity) om de lezer mee te nemen in het proces van contact maken, en zo de professional onder andere de noodzakelijkheid van de regie bij het slachtoffer, De Cliënt, te laten zien. Niet de autoritaire of bemoederende houding van 'de redder', maar in het nederige bewustzijn dat je als hulpverlener even mag meelopen in dit onvoorstelbare proces van heling in andermans leven. Dat helpt een slachtoffer terug in haar/zijn kracht.

Het advies-rapport is opgedeeld in thema's rond het 'in gesprek gaan over geweld in de jeugdzorg', waarbij ieder thema uitgediept wordt aan de hand van een casus, achtergrondinformatie en advies en meerdere losse citaten van slachtoffers en anderszins betrokkenen.

Voorwoord

Een eer!! Dit is kort samengevat het gevoel wat wij hadden bij het schrijven van dit rapport. Het mogen, proberen, te verwoorden van de ervaringen, de pijn, de levensloop maar ook de visie, de gevoelens, de mensen die er voor hen waren. De kracht en moed van zovelen van hen. De eer, het vertrouwen te krijgen van zoveel mensen hetgeen voor veel van hen het aller moeilijkst is om te geven.

Tegelijk de twijfel: hoe kun je zo schrijven dat ieder van hen zich in ieder geval een beetje gehoord voelt, een beetje het gevoel heeft dat ook zijn of haar pijn en ervaringen daar komen te liggen waar het thuis hoort: bij de ministeries, bij de besturen, bij de instellingen. Bij de mensen die vanuit hun rol in deze samenleving de mogelijkheid hebben hier iets mee te doen en op te staan. Op te staan voor hen, de honderdduizenden slachtoffers onder domein de Winter. Maar ook de mensen van voor 1945 en de kinderen van nu. Voor hun families, hun partners en hun kinderen.

Ieder van hen uniek ze passen niet in protocollen, ze passen niet in beleid. De duizenden mensen welke wij spraken voor dit rapport of in de jaren daarvoor, ze zijn allemaal verschillend, hun levens verliepen verschillend. Sommigen waren tachtig jaar, anderen vijftig of dertig, zestien of vier. Sommigen waren generaties lang slachtoffer binnen jeugdzorg/ de keten, er waren mensen wiens levens compleet verwoest zijn, anderen wisten hun leven in te richten en op te bouwen. Maar ondanks hun verschillen, hun unieke families en omstandigheden delen ze pijn en trauma en delen ze ook een enorme kracht.

Er is geen kant en klare oplossing waarmee men dit geweld en misbruik volledig kan voorkomen dat is ook niet alleen een taak van jeugdzorg, dat is een verantwoordelijkheid van ons allemaal!!

En waar we graag Onze ervaringen delen en vooral de stem van slachtoffers willen ondersteunen, mee willen werken aan preventie, aan beleid, aan scholing, aan (h)erkenning, gerechtigheid en aan herstel zowel individueel als collectief, zullen we moeten beginnen met het doorbreken van de taboes en open en eerlijk met kennis en kunde geweld en misbruik in de jeugdzorg echt bespreekbaar maken, zonder "Ja maar". Elkaar in de ogen kijken en erkennen dat het vaak vreselijk moeilijk is. Luisteren zonder af te sluiten voor gruwelijke feiten, zonder te bevechten, zonder te wijzen. Leren van elkaar en vooral van slachtoffers. Institutionele angsten transparant maken en erkennen en vooral het creëren van professionele en institutionele moed en veilige plekken en expertise voor wanneer het toch fout gaat.

Want uiteindelijk maakt het niet uit wat allerlei mensen, instanties, instituten, partijen en groeperingen van elkaar vinden, het gaat om het doel wat iedereen deelt.

De kinderen van nu en de slachtoffers van toen.

Dominique Meijer en Amber Hall

Gedicht

Strijd van het verleden

*Ik kan je niet uitleggen wat ik voel
Want niemand begrijpt wat ik bedoel
Ik bekijk m'n tranen wanneer ze gaan
Met een muur ver boven me uit staan*

*Ik vecht met m'n schaduw een strijd
Een conflict wat ik al jaren vermijd
Het verleden wil me kapot maken
Want alleen herinnering kan me raken*

*Er zit een wereldoorlog in mijn hoofd
Die me vaak van m'n woorden beroofd
Door de steeds hardere stemmen
Die me in m'n gevoel blijven beklemmen*

*Alle situaties die me hebben versteend
Die me van m'n hart hebben vervreemd
Ik had het geloof hierin bijna verloren
En toen kwam jij dat even verstoren*

*De bijna gebroken beschadigde soldaat
Met een sprankje liefde maar ook haat
Ik (h) erken jouw littekens en wonden
Heb zelf namelijk ook veel ondervonden*

*Door de muur heen, het licht verborgen
Zodat het geen pijn meer kan bezorgen
Eenzame gedachten verlangend naar 1
Want wij zijn helaas niet van steen*

*Ondanks de verbindende valse start
Verlicht ik de weg naar het hart
Maar laat ook je schaduw het beminnen
Want alleen jij kan je angst overwinnen*

Dominique Meijer

Geschreven voor jongere in jeugdinstantie die niet kon praten over zijn verleden

Preventie of Escalatie? Geen roze wolk

6

CASUS 1

Het kleine mini mensje mocht mee naar huis, ongeveer 8 centimeter groot en een hartje welke dat van haar moeder en van haar oma voor altijd diep heeft geraakt. Wat was ze welkom ook al was het niet gepland. Zoete dromen verweven met harde feiten en heel veel angst hebben de afgelopen weken het huis gevuld. Uiteindelijk toch het moment dat uitstel niet langer kon en een beslissing moest worden genomen. Dit kleine mensje zou niet geboren worden Een aantal dagen later en na zo weinig tijd voor herstel en verwerking wordt er met heel veel liefde door twee prachtige vrouwen een plekje gecreëerd. Een plekje waar je terug kunt komen, waar vogels af en aanvliegen en hun verschillende geluidjes als troost door de lucht klinken. Waar tijdens een momentje van rouw, voor je uit staren of verbindende gesprekken, zomaar een otter langs kan zwemmen of een hert gezien kan worden. Waar je niemand tegen komt die jouw tranen kan zien en toch voor altijd een plek waar je verbinding voelt.

Het plekje liefdevol gekozen, een kleine 'hof van Eden' na zo'n moeilijke maar net zo liefdevol besluit.

Nog niet zoveel jaar geleden was je slachtoffer van seksueel misbruik binnen de jeugdzorg, hulp heb je nooit gehad. Wel dreigementen, doodsangsten, tegenwerking en vooral de schuld. Net als bij veel meisjes werd ook jouw aangifte niet opgenomen, feiten weggepoetst en velen werkte hieraan mee.

Jouw moeder die van, van alles beschuldigd werd, is de moeder die jouw hand vasthiield tijdens de abortus. Die met haar kleinkind zat en het liefdevolle woorden toefluisterde. Die met jou afscheidsrituelen deed en die samen met jou bij dit grafje zit.

Want het feit dat jij nog even minderjarig bent en je nog altijd niet veilig voelt of kunt voelen voor jeugdzorg en de keten, maakte dat je de afgelopen weken alle procedures, wetten, de meldcode en regelgeving bekeek en besloot dat als jouw kindje geboren zou worden het risico te groot was dat er een uitbuikplaatsing zou komen. Met alles wat er in jouw dossier staat en dat wat niet naar buiten mag komen...

Je ligt wakker, hebt herbelevingen, vraagt vele mensen naar hun ervaring of om informatie en weet het zeker je wilt "de beste moeder zijn voor jouw kind" Je besluit: Jeugdzorg, dat nooit meer, niet voor jou en niet voor jouw kindje. Het gemis blijft, verdriet over een keuze die eigenlijk geen keuze was.

Een mini-mensje secundair het slachtoffer van geweld in de jeugdzorg.

CASUS 2

Moeder zit in een foetushouding opgekruld in een stoel, verstijfd kijkt ze richting muur. Vader loopt met een dappere lach op zijn gezicht rond met een prachtige baby in zijn armen, net een paar weken oud, nu al een plaatje die haar oogjes gericht houdt op haar papa's lach en lieve woordjes. Terwijl er koffie voor mij ingeschonken wordt, zit ik naast haar. Ik ontspan, zeg even niets, laat haar fysiek wennen aan mijn aanwezigheid. Ik vertraag zodat ze zich zo veilig mogelijk mag voelen.

Vader vertelt: na een jeugd in de jeugdzorg voelde ze zich de afgelopen jaren eindelijk vrij en steeds veiliger. Bewust hadden ze een afweging gemaakt of ze wel of niet zouden proberen voor een kindje. In hun achterhoofd altijd het stigma, de bewaartermijnen van dossiers, het vinkje bij instanties. Toch voelden ze zich uiteindelijk veilig genoeg, ze hadden een goede relatie, een warm huis en na heel hard werken waren ze uit de problemen gekomen welke moeder na het vertrek uit de jeugdzorg op zich af had zien komen. Schuldenvrij en een vaste baan. Ze waren vol vertrouwen en hadden genoten van de zwangerschap. De bevalling was zwaar en het fysieke herstel ook, vader werkte zodat hij vrij kon nemen na het vertrek van de kraamzorg. De kraamzorg met wie het niet klikte en die vond dat het huisbouden niet tot haar taken behoorde, wat dus regelmatig bleef liggen tot vader thuiskwam.

Een week later was het eindgesprek met de kraamhulp, wat stroef verliep, maar waarbij geen zorgen

over ouders en kind gemeld werden. Nu bleek er dus toch een melding.

Moeder was ervan overtuigd dat haar kindje weggehaald zou worden en, als gevolg kon ze zich hierdoor niet meer aan de baby hechten.

De beelden van de vele keren dat zij naar haar kamer werd gestuurd, er niet naar haar mening geluisterd werd, ze beschuldigd werd of ze naar de isoleer gebracht werd. De absolute onmacht die ze in haar jeugd ervaren had maakte dat ze zich niet voor kon stellen dat men naar haar zou luisteren. Haar baby was in haar beleving nu al van jeugdzorg, de enorme pijnen en angst maakte dat ze, als reactie op deze stress, bevroor en zich afsloot, ze was aan het overleven.

Na uitleg over mijn werkstijl en de garantie dat niets wat besproken wordt gedeeld zou worden, er geen rapportages geschreven worden en zij (het ouderpaar) totale regie hebben.

Allereerst wordt hen laagdrempelige psycho-educatie aangeboden over trauma en institutioneel trauma. Daarnaast is haar schuldgevoel en zorg weggenomen door middel van uitleg over hechting en door samen te observeren wat er op dat moment gebeurt tussen haar baby en haar man.

"Ze kan best even een paar dagen nemen om te reguleren en samen te kijken hoe nu verder. Een blij, gezonde baby en twee liefdevolle ouders, dan kan één ouder best even een moment rust pakken."

Na een nacht goed slapen worden de volgende dag herinneringen gedeeld. Een luisterend, oordeel loos, oor maakt dat ze deze op, een voor haar veilige plek en manier, kan uiten. De grootste triggers en de gevolgen daarvan, hierin en in haar zelf kan (h)erken- nen, benoemen en vertalen naar de huidige situatie.

Door de ruimte welke er bij moeder van binnen en systemisch is ontstaan, kan ze haar liefde voor haar kindje en haar angsten hierover weer toelaten en her-

7

stelt de relatie zich snel. De paar dagen rust zijn niet meer nodig.

De derde dag maken we samen afspraken en wordt er voorbereid op het gesprek met Veilig Thuis. Daarin zullen vader en moeder gezamenlijk het gesprek voeren, als het team wat ze nog lang zullen zijn. We bespreken triggers, de meest ingezette overlevingsreacties van ieder en hoe ze hier mee om kunnen gaan. Want wat er gaat gebeuren is moeder haar grootste nachtmerrie. Voor haar voelt het alsof haar vroegere ouders langskomen met de macht om haar kind weg te halen en haar reacties zijn navenant.

In dit geval is er niet voor gekozen om contact op te nemen met melder of instanties. Deze ouders kunnen dit gesprek aan, daar was alle vertrouwen in. Door ze dit zelf te laten doen mag moeder beginnen te helen, wordt er een ijzersterk team gesmeed wat in onze ervaring nodig is wanneer je in deze tijd, met (institutioneel) trauma, een kindje hebt en krijgen ze de kans om zelfvertrouwen te laten groeien.

Dit is een unieke casus. Waar we het thema en de omstandigheden heel vaak tegenkomen, is de manier van handelen en het hulpaanbod ieder keer anders afhankelijk van de wens van de cliënt, de factoren en mensen er omheen.

INZICHTEN

Er is enorm veel te doen over de preventie van kindermishandeling en huiselijk geweld binnen het gezin. Congressen, wetten, beleid, trainingen en marketing.

Het is als een wipwap, wanneer er te veel gewicht wordt gelegd op de éne zijde, vallen er slachtoffers aan de andere zijde. Elders in dit advies-rapport zullen we hier dieper op in gaan.

Wanneer wij naar de ontwikkelingen kijken, het beleid zich zien ontvouwen en de trainingen volgen, maken we ons ontzettende zorgen. Het wordt

ook steeds lastiger om slachtoffers van geweld in de jeugdzorg/ keten te helpen. De golfbeweging die (inter-)nationaal op gang is gekomen heeft nu al grote gevolgen direct in de gezinnen. Dit terwijl heel veel ouders juist een enorme behoefte hebben aan voorlichting, advies, hulp, contact en geruststelling.

Waar we ons bij het project 'De eerste duizend dagen' en de ACE onderzoeken, wel bewust zijn van de nadelige effecten van langdurige toxische stress op het gezin en dus op het kind, wordt er structureel niet gekeken of geluisterd naar de gevolgen van beleid, werkwijze en dit soort programma's op slachtoffers van geweld in de jeugdzorg/ slachtoffers van iedere andere vorm van institutioneel geweld. Het verblijf in een instelling is op zichzelf al op zijn minst een ACE, laat staan als daar geweld en misbruik plaats vindt. Angsten en traumata voor en met betrekking tot de keten hebben een verwurgend effect op grote groepen slachtoffers waardoor navenante overlevingsreacties ontstaan. Een dynamiek welke (her)traumatiserend en herstelondermijnend is voor individu en gezin maar ook voor de professionals en instituten en uiteindelijk samenleving breed.

Stichting voor Ons en In-Unity kregen de afgelopen jaren ontelbare telefoontjes van ouders in pure paniek bijvoorbeeld omdat de verloskundige een vragenlijst heeft.

Ouders die geen hulp durven vragen omdat ze weten dat er dan een 'kind check' komt.

Ouders die in hun eigen huis niet durven leven omdat de buurvrouw dreigt met meldingen als een peuter de deur te hard dichtdoet.

Ouders die jaren later vertellen dat de voogd seksuele handelingen eiste want "anders ben je, je kind kwijt". Die rauwe pijn delen van schuldgevoel naar hun kind, omdat na hun "nee" bleek dat voogd het meende.

Waar velen enthousiast roepen over data delen, samenwerken, de keten verlengen, dezelfde taal spreken, elkaar steunen en zo meer, merken wij op dat er over het algemeen enkel gekeken wordt naar wat dat voor goeds zou kunnen brengen. Er wordt echter niet gekeken naar de schade die wij iedere dag in veelvoud tegenkomen en waarvan wij weten dat dit de komende jaren extreem zal toenemen als we doorgaan op deze weg en blinde vlekken, overtuigingen, angsten maar ook kwade bedoelingen niet onder ogen gaan zien.

Laten we meteen beginnen met het doorbreken van taboes en het creëren van maatschappij-brede bewustwording. Ook professionals hierbij ondersteunen. Want het is nogal wat wanneer je als professional beseft dat die paar regels die jij op papier hebt gezet, dat onderzoek of dat snelle telefoontje, uiteindelijk door middel van het proces en de dynamiek, honderden of misschien wel duizenden gezinnen angst aanjaagt of zelfs uit elkaar trekt, soms met de dood tot gevolg. Een gevoel dat we niet willen en eigenlijk niet kunnen voelen. Toch is dit nodig. Dat gaat over het algemeen niet over schuld, maar wel over verantwoordelijkheid nemen, over (h)erkennen en over herstellen.

Kennis over en ervaringen met trauma en institutioneel trauma moeten breed gedeeld worden.

Want zolang je het niet wilt of niet kunt zien, zal alles wat je doet het tegenovergestelde bewerkstelligen, individueel en collectief.

En zorgen we er zelfs voor dat steeds meer gezinnen in grote stress leven waarmee de professionals zelf de situaties creëren welke ze nu juist probeerde te voorkomen. Zelfs in de meest liefdevolle en krachtige gezinnen kunnen door deze externe factoren, situaties en dynamieken ontstaan waarvan we zeggen dat we dat een ontwikkelingsbedreiging vinden of erger. Toch worden deze in sommige gevallen gecreëerd door de systemen en mensen die nu juist de drive hebben om dat sa-

menleving breed te willen voorkomen en dan is de cirkel helaas weer rond.

Wees je bewust van de keerzijde van onze systemen en goede bedoelingen. Doorbreek het taboe hierop, juist ook met ouders/ kinderen/slachtoffers.

Trauma werkt niet alleen door in de gedachten en emoties. Neem de tijd voor ervaren veiligheid en om te verbinden. Ontspan voor je naar iemand toegaat.

Erken, erken, erken het diepe leed wat veroorzaakt is en wordt, traumata en de ander zijn angsten.

Wees je bewust dat geweld in de jeugdzorg, een leven lang en generaties lang door kan werken. Wees je bewust dat je niet alleen bent met een ouder maar ook met de mensen daaromheen. Ook oma met traumata veroorzaakt door geweld in de jeugdzorg kan een ouder angst laten ervaren om het gesprek aan te gaan en dit is in dat geval ook legitiem.

Onthoud dat jij niet je beroepsgroep bent, niet de dader maar wel net zo kan praten, reageren en doen. Werk aan jezelf, ontwikkel je zelf en heel jezelf zodat wanneer mensen getriggerd raken jij niet vanuit je eigen angst, overtuigingen en ego dit onterecht op je zelf betreft.

Wees open, eerlijk en integer. Benoem en leg uit. Jouw referentiekader is niet hetzelfde als die van de ander.

Wees dankbaar!! Verbinding en vertrouwen zijn een gift.

Wat mij de meeste pijn deed

CASUS 3

“Hij verkrachtte me, gewoon overdag, gewoon op mijn kamer. Ik kon niets. Het deed pijn, ik was bang. Ik hoorde de stem van mijn moeder: “Nette meisjes doen dat niet”. De geluiden op de groep gingen gewoon verder, ik hoorde ze. Niemand miste mij. Ik mocht het niet vertellen gromde hij toen hij wegging. Ik heb daar gelegen en gebuild, zo bang! Hij was begeleider. Ik moest naar hem luisteren, ik kon het niet. Die lieve begeleidster was daar. Toen ik haar zag moest ik huilen Ik kreeg wat te drinken en moest vertellen wat er was gebeurd. Ze troostte me, klonk boos en oprecht toen ze zei dat ze hem aan zou pakken. Ik geloofde haar, ik was veilig! Even later kwam hij aanlopen ik durfde hem niet aan te kijken. Zij? Zij begon lachend met hem te babbelen. Ik heb nooit meer met iemand gepraat.”

Dertig jaar heeft dit slachtoffer gezwegen over alles wat er is gebeurd binnen de jeugdzorg. Ze heeft zichzelf een leven opgebouwd. Een goede baan, een eigen huis. Ze is vaak in aanraking gekomen met onderdrukking, vind het moeilijk haar grenzen aan

te geven. Mensen voelen de ruimte die ze geeft en reageren zich regelmatig op haar af. Ze is alleen, eenzaam. Wanneer ze thuiskomt legt ze haar masker af en is daar die pijn. Haar echte ik is ze kwijtgeraakt ergens onderweg. De creatieve, empathische, liefdevolle levensgenieter waarvan je zo nu en dan nog een sprankeltje in haar ogen ziet, is na ruim dertig jaar overleven moe. Ze kijkt rond en alles wat ze heeft gecreëerd past niet bij haar. Wie is ze eigenlijk? De berg werk is te groot, het voelt alsof alles afbrokkelt. ‘Therapie’ werd haar verteld en alles in haar zegt: ‘Nee. Nee, dat nooit meer.’

Ze vraagt hulp bij Ons. Het is echter geen achteruitgang zo constateren we al snel. Het is de fase waarin het besef komt dat alles in het verleden ligt, dat erkenning of gerechtigheid niet gaan komen. Het kleine meisjes in haar stampvoetend zegt: “Ik wil leven en genieten” en de middelbare vrouw verzucht dat ze niet meer de energie heeft en paniek ervaart “Hoe dan?”

In een gesprek met een deskundige overziet ze haar ‘rode lijnen’, erkent ze de behoeftes van het kleine

meisje en de wijze vrouw. Stelt ze prioriteiten, voelt ze wat ze niet meer wil, wat er nog verwerkt mag worden, leert zichzelf begrijpen en maakt samen met Ons een plan. Een nieuwe weg kan beginnen, samen met mensen die haar grenzen respecteren, haar aanmoedigen en haar ondersteunen.

Door wie zij weer gaat vertrouwen in zichzelf en op de ander. Het geweld heeft enorm veel schade veroorzaakt, maar het verraad van de ‘lieve begeleidster’ hield haar decennia geïsoleerd.

“Wat mij de meeste pijn doet, is dat alleen ik mijn leven lang de gevolgen draag. Dat het gebeurd is, is één ding, maar ik ben een leven lang aan het overleven. Ik kwam daar weg en niemand hielp me. Er waren geen behandelaars die dit begrepen, het wordt niet vergoed, ik heb mijn opleiding niet af kunnen maken, ga van rotbaantje naar rotbaantje. Mijn reacties en triggers op ambtenaren, politie, professionals e.a. worden altijd verkeerd begrepen. Mijn ouders zijn niet veroordeeld, hen is de hand boven het hoofd gehouden, zij rijden in grote auto’s maken carrière, hebben een gezinnetje en een mooi huis. Voor mij was er niemand die me hielp om mijn leven op te bouwen, om weer onderdeel te worden van de maatschappij. Zelfs bij het opvoeden van mijn kinderen kan ik niet zomaar genieten altijd dat randje onveiligheid en pijn want ik had ze beter gegund. Mijn leven zoals het had moeten zijn, is mij afgepakt, de mens die ik ben moet ik nog steeds vinden. Waarom is er nergens een loket waar je naartoe kunt gaan als slachtoffer? Waar ze je helpen met alles: herstel, juridisch, gezondheid, opvoeding. Want in iedere fase in je leven kom je het weer tegen. Maar vooral ook waar ze je begrijpen, niet meteen oordelen of alarm slaan. Niemand neemt de verantwoordelijkheid. Een sorry, als je dat al krijgt, is echt niet genoeg. Ongegaan maken kan niet maar help dan in ieder geval met verder kunnen gaan in plaats van het ons te laten dragen!” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

“Ik moest een verklaring ondertekenen dat ik seks had gehad uit vrije wil. Naast de bedreigingen van de dader (groepsgenoot) dat ik mijn beschuldigingen in moest trekken, moest ik er ook nog voor tekenen. Wat moest ik dan, we zaten op dezelfde groep. Hij wist en hoorde alles. Ze namen me al niet serieus, nu zat ik daar en moest ik tekenen. Waarom zagen ze het niet? Waarom hoorden ze me niet? Nu was ik nog niet veilig en kan ik nooit meer aangifte doen. Mijn ouders werd verteld dat ik het zelf wilde, dat ik gelogen had. Wat ik daarna ook zei, niemand geloofde me, ik was ‘zo’n meisje.’” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

“Mijn aangifte werd niet opgenomen, de instelling had al contact met de politie gehad.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

“Mijn ouders hebben carrière gemaakt binnen de jeugdzorg. Ik lig nog iedere nacht wakker dat ik het niet heb kunnen stoppen. Hoeveel slachtoffers hebben ze nog gemaakt?? Ik zoek ze nog regelmatig op, op internet, maar wie zou mij geloven en wat zouden ze mij doen? Het blijft voelen als mijn schuld, ik blijf denken aan die anderen.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

“Mijn grootste pijn is dat het nog steeds niet gestopt is en nog steeds niet serieus genomen wordt. Als kind heb ik mijzelf beloofd dat als ik groot was ik zou zorgen dat het stopte en dat iedereen zou weten wat er gebeurt en gebeurd is. Maar wat ik ook doe niemand wil het horen.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

"Ik vertrouw niemand meer! Ze werkten samen met mijn ouders. Niemand geloofde me, politie, rechtbank en al die anderen. Ik hoor er niet bij in deze maatschappij. Al mijn dossiers vernietigd, zelfs in het ziekenhuis." - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

"Ik ben nergens veilig, nooit...altijd dat kruisje achter mijn naam" - Slachtoffer geweld in de jeugd

"In Nieuwegein bood Sander Dekker zijn excuses aan, ik heb heel goed gekeken, hij meende er niets van! Vroeger moesten we op een rij staan en iedere dag onze excuses aanbieden voor dat we er waren en als ze dachten dat we het niet meenden kregen we klappen en schoppen, of werden opgesloten. Daar leerden we hoe je het gaat menen. Ik dacht dat we eindelijk erkenning kregen dat er eindelijk iets zou veranderen voor de kinderen nu maar dit was een klap in mijn gezicht en alles erna ook. Het hele proces heeft me misschien wel meer kapot gemaakt dan toen want nu weet iedereen het." - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

"Ieder verslag, ieder dossier hetzelfde, "X dit, X dat". Het doet zoveel pijn, het maakt me zo boos!! Oordelen, aannames, diagnoses, schuld... ik had pijn en trauma's!!" - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

"Ik kan geen bloed zien, zelfs geen vlees bakken. Bloed geeft beelden van de suicides, de meisjes die het geweld en het misbruik niet meer aankonden bij mij op de groep." - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

"Het gevoel dat ik niet goed genoeg ben, dat ik het niet waard ben om van te houden, om voorop te staan." - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

"Ik heb mijn kind verteld daar te moeten blijven, pas nu weet ik in wat voor hel ik hem dwong. Een schuld die ik mijn leven lang zal dragen." - Moeder van slachtoffer geweld in de jeugdzorg

INZICHTEN

Wat is het doel van je gesprek en voor wie is dat? Heb het helder! Meldt het slachtoffer: geweld, misbruik, een misdaad? Gaat het om uiten? Voor begrip? Als achtergrondkennis? De regie ligt bij het slachtoffer en daar ligt ook jouw focus. Het slachtoffer mag vertellen wat het wil, jij mag niet zomaar vragen of opentrekken wat je wilt! Het zal je verbazen hoe vaak we dit tegenkomen. Veiligheid gaat voor met respect voor de ander en diens grenzen en met inzicht in jouw eigen grenzen en de situatie.

Wat je ervan vindt is onbelangrijk wanneer je verneemt dat er potentieel sprake is van geweld of misbruik is het jouw plicht hierop actie in te zetten en te zorgen voor (het initiëren van) veiligheid, steun, zorg en gerechtigheid. Dit doe je samen en in overleg met het slachtoffer, die heeft alle kennis/achtergrondinformatie, diens grenzen zijn al overschreden autonomie ervaren is nu belangrijk en helend.

Een nieuwe dag is aangebroken

CASUS 4

Muisstil pak ik mijn spullen en kleed mij aan. Met een vinger tegen mijn lippen aai ik de hond over haar hoofd en met een, voor mijn gevoel, net te luidde klik trek ik de deur achter mij dicht.

Buiten slaak ik een zucht van verlichting, het is doodstil op straat. Midden in de nacht start ik mijn auto en binnen minuten rij ik mijn woonplaats uit en draai ik het volume van de radio omhoog.

Klaarwakker met een flinke autorit voor de boeg, probeer ik de spanning in mijn lichaam los te laten. Terwijl de radio 'you'll never walk alone' schalt, rij ik naar een situatie die mij zal veranderen. Een situatie waarvan ik achteraf kan zeggen dat ik er jaren op voorbereid werd een situatie die het begin was van een nieuw proces. De start van een diep persoonlijk proces, een nieuwe wereld, nieuwe mensen en een nieuwe missie. Ik word binnengelaten door een partner, vermoeid wijzend naar een slaapkamer.

Een anders zo levenslustige persoon ligt diep onder de dekens, Holle starende ogen en een glimlach die de ogen niet halen, verwelkomen me. "Ik kan niet meer!!!".

Ik zit naast het bed, niet voorbereid op wat komen gaat. Een hand vindt de mijne en samen zeggen we lange tijd niets. Dan langzaam, ingehouden, alert, kwetsbaar word ik meegenomen in het verhaal van een jeugd. Uren en uren zit ik in het halfdonker en luister naar het levensverhaal wat decennia niet gehoord kon en mocht worden. Uren een hand in de mijne, uren ogen die in de mijne kijken: krachtig, kwetsbaar, puur!

Ogen die scannen en alert zijn op de processen in mij, door ervaring wijs geworden hoe anderen reageren op wat er gezegd wordt. Zij is zich ervan bewust wat er in mij gebeurt, angst niet geloofd te worden en eventuele gevolgen. Angst weer in de steek gelaten te worden en ook bezorgdheid om mij 'kan jij dit aan?' "Kan ik dit aan?" Vraagt een stem in mij. Mijn lichaam slaat aan, het voelt gevaar, het wil weg hier.

De stemmen trekken door mijn hoofd "dit kan niet waar zijn", "denk aan jezelf", "Ik voel me ziek". "Wie kan ik inschakelen?", Mijn lichaam bouwt adrenaline op, en zoekt een afvoer voor het te veel, mijn voet en handen beginnen te trillen. Dan komen de beelden, de beelden die proberen de woorden te volgen.

Mijn oude werkplek binnen een gesloten instelling wordt het decor, oud-collega's figureren in mijn hoofd als de daders, ik neem de details waar als in het echt. Ervaringen te gruwelijk om te schrijven, jaren en jarenlang.

Ik luister naar de jarenlange pijn, van verschrikkelijke verkrachtingen en mishandeling. Ruik de mufte, door sigaretten doordrenkte lucht van een kantoor, een kast, een doucheceel. Voel rauwe pijn van ruwe oppervlakten. De continue alertheid, het verantwoordelijkheidsgevoel en schuldgevoel naar groepsgenootjes, het even opgelucht zijn als die ene groepsleidster er is, want dan is het even veilig. Het niet geloofd worden, het nooit meer vrij zijn decennialang omdat daders zorgen dat je nooit zult praten. De maatschappij, de hulpverlening en een rechtssysteem welke jouw vertrouwen en jouw geboorterecht hebben geschonden. Die jouw recht op autonomie, om je veilig te voelen en je te mogen ontwikkelen tot je hoogste potentieel, hebben verwoest.

Ik word toeschouwer en kan niets doen. Behalve het vasthouden van een hand. De ogen die mij aankijken, lijken te beseffen wat er gebeurt. Een stem stopt lang genoeg om mij bewust te worden wat er in mij gebeurt en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn voor ons allebei.

Mijn ervaring, kennis en training komen weer 'online'. Mijn eigen stem neemt weer de leiding over mijn lichaam en gedachten, terug in het nu. Toepassen wat ik anderen leer. Binnen minuten ben ik mijzelf, tegenover mij ogen die dit beseffen en een stem die verder spreekt.

Dankbaarheid vult mijn hart en ik ontspan. Ik mag hier voor deze persoon zijn! Het jonge kind mag nu eindelijk en veilig spreken over de schaduwen die het decennialang alleen moest dragen. Het bestaan van deze schaduwen ontkent, vermeden, belachelijk gemaakt door een wereld die over het algemeen de schaduwen niet wil zien. De schaduw die de daders op een jong kind plaatsten, wetende dat het nooit geloofd zou worden, wetende dat gerechtigheid niet zou komen.

Deze nacht scheen een licht op de schaduwen, de stem van het kind uit de mond van de volwassene klonk voor het eerst. Een persoonlijke getuigenis mocht eindelijk worden afgelegd.

De zon komt op en de vogels fluiten luid wanneer we de kamer verlaten. Bibberend drinken we onze eerste kop koffie en delen een lange stilte van even alleen maar samen zijn, Na een tijdje hoor ik: "Die vogels laten weten dat er een nieuwe dag is aangebroken".

INZICHTEN

Geweld in de jeugdzorg en institutioneel geweld en misbruik zijn heftige onderwerpen, het doet veel met je ervaren veiligheid en wereldbeeld.

We zagen de afgelopen jaren veel slachtoffers onderuitgaan door (vaak goedbedoelende) professionals die reageerden vanuit hun eigen overlevingsreacties, onmacht en onkunde.

Binnen de beroepsgroepen, opleidingen en samenleving zal ingezet moeten worden op het doorbreken van taboes, bewustwording en kennis en kunde. Niet in de laatste plaats met betrekking tot zelfzorg en psychohygiëne.

Het creëren van een daadwerkelijk onafhankelijk Centrum/team met de juiste expertise, ondersteuning en bescherming is hierbij een must voor zowel slachtoffers, betrokkenen als professionals.

“Ik ben blij dat het nu goed met je gaat, na een sessie met jou moest ik 's avonds echt blowen. Jaren later ben ik zelf in behandeling gegaan om te verwerken wat je me vertelde.” - GGZ psychologe

“Iedere keer als ik iemand hierover vertel moet ik hen ondersteunen. Ik heb al genoeg aan mijn eigen shit.” - Slachtoffer jeugdzorg

Dit hoofdstuk gaat in op één onderdeel van de dynamiek en gevolgen waarom veel slachtoffers niet (meer) praten.

Want wanneer je als slachtoffer probeert te praten zijn er bijna altijd consequenties, oordelen en pijn. Regelmatig is er ook ronduit gevaar of dat nu psychisch, emotioneel of fysiek is. De eerste stap om in gesprek te kunnen gaan met huidige of voormalige slachtoffers is dan ook te zorgen voor veiligheid op al deze niveaus. Zowel binnen de individuele professional als de instelling en samenleving breed. Sommige slachtoffers trekken jaren aan de bel en gaan van teleurstelling naar teleurstelling, van onveiligheid naar onveiligheid en vaak ontstaat er een opéénvolging van (her)traumatiserende reacties en situaties.

Anderen proberen één of een paar keer te praten of een signaal te geven waarna de reactie voor hen vaak zo pijnlijk is dat ze besluiten dit nooit meer te doen.

“Ik ga echt geen erkenningsmaatregel aanvragen, die jonge meisjes kan ik toch niet gaan vertellen wat er gebeurd is, dat kunnen ze helemaal niet aan. Ha ik weet nog de vorige keer, nee echt niet!” - Slachtoffer jeugdzorg

Bij Stichting voor Ons werken we vanuit de gedachte dat, wanneer wij veiligheid, verbinding, respect, kennis en kunde bieden, mensen ons weten te vinden, spreken en hulp vragen. De afgelopen jaren is gebleken dat dit klopt, ze weten ons te vinden.

Dit betekent voor de professional ook goede zorg voor onszelf, hard werken aan onze eigen processen zoals we die in het leven allemaal tegenkomen. Er voor elkaar zijn als team en strenge afspraken over veiligheid, gezondheid, welbevinden, integriteit, grenzen en transparantie naar elkaar en naar lotgenoten maken en nakomen.

Wij houden ons bovendien zoveel mogelijk aan adviezen in zake psychohygiëne en preventie. En ja, ook wij gaan wel eens onderuit, ook wij hebben blinde vlekken, emoties, slapeloze nachten en ook wij maken fouten of reageren ongewild uit overlevingsmechanismen. Ook wij zijn bedreigd, kregen te maken met corruptie en/of het niet nakomen van afspraken.

“Ze willen het echt niet weten, al die bewijzen en ze doen alsof er niet gebeurd is. Bang om het te weten en te voelen, anders zullen ze op moeten staan.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

Maar door betrouwbaar, open en eerlijk te zijn, oprecht te verbinden, kennis en ervaring te hebben en ons bewezen te hebben als zijnde betrouwbaar en integer komen slachtoffers, betrokkenen en professionals naar ons toe en kunnen we er voor hen zijn en, waar nodig en mogelijk, blijven.

Bij Stichting Voor Ons en In Unity fungeren we met grote regelmaat als ‘brug’ naar relaties, professionals, instanties en therapeuten.

En door onze kennis up to date te houden en gebruik te maken van elkaars kennis en kunde, te werken in synergie en onze grenzen aan te geven, blijven we zelf ook gezond.

“Nee hoor, de instelling heeft ervan geleerd en het onderzoek toont aan dat het slechts voorkomt bij één op de tien jongeren binnen gesloten jeugdzorg. Wij sluiten het onderzoek nu.” - Inspectie gezondheidszorg en jeugd

“Hij zorgde dat het door kon gaan en dat er geen gerechtigheid kwam. Soms droom ik dat ik alle pijn en gevolgen die ik draag, naar hem kon sturen. Het was zijn werk en verantwoordelijkheid. Maar ja... hij was toen al te zwak, zelfs als ik het hem kon sturen zou ik toch het niet doen. Hij zou helemaal kapotgaan. Dat doe je een ander niet aan.” - Slachtoffer jeugdzorg

“Tuurlijk heb ik de misstanden aan de kaak gesteld maar binnen 1 dag werd ik naar kantoor geroepen en werd mij verteld dat ik me moest houden aan het protocol, anders zou ik mijn SKJ-registratie verliezen en zou ik helemaal niets meer kunnen betekenen voor al die kinderen.” - Jeugdbeschermer

Nieuwe methodieken, beleid, toezicht en wetten zullen geen verschil maken wanneer we taboes niet doorbreken en professionals niet leren om, om te gaan met hun eigen angsten, projecties, schaduwen en overlevingsreacties.

Onderwijs, trainingen, supervisie en ervaren veiligheid voor professionals zijn hierbij essentieel. Zowel voor de slachtoffers, als voor de instellingen en professionals.

18

CASUS 5

“Sorry, ze zei dat ze op tijd terug zou zijn, maar we denken het niet”. Enigszins schuldig word ik aangekeken. Vanuit het perspectief van pleegouders snap ik dat. Per slot van rekening heb ik net ruim drie uur gereisd om hier te komen. Van binnen glimlach ik want heel eerlijk ik had niet anders verwacht en eigenlijk ben ik trots op deze jongere die ik nog niet ken. Topper, zelfzorg en veiligheid eerst! Nooit meer iets tegen jouw wil, zonder jouw toestemming. Jij bent autonoom en hoeft je niet aan te passen aan de verwachtingen, eisen, goede bedoelingen of sociaal geaccepteerde omgangsvormen.

Jouw NEE is NEE, zelfs als het eerst JA was. You GO girl!!

Trauma is systemisch, deze lieve pleegouders worden vertrouwd door deze jongere en zijn haar nieuwe en eigenlijk eerste ‘veilige’ basis na vele jaren geweld en misbruik binnen en buiten de jeugdzorg. Genoeg om mee aan het werk te gaan, een veilige basis creëren is de eerste stap. En dus praten we uren aan de keu-

kentafel, Psycho-educatie over wat er speelt, hoe ze hiermee om kunnen gaan wat het doet met hen zelf en de andere kinderen. Hoe ze kunnen benoemen, erkennen maar ook uitleggen aan de andere kinderen die veel te veel zien, horen en voelen. Triggers en angsten bij hen zelf worden aangeraakt. Triggers van nu maar ook uit hun eigen jeugd. Bewustwording over trauma en stressdynamieken individueel en als gezin. Pleegouders op één lijn, zodat ze er kunnen zijn en hun sterke kanten kunnen benutten. De jongere is op dit moment onbereikbaar voor mij maar de belangrijkste mensen, die er nu voor haar kunnen zijn, niet.

Zodat er rust komt, veiligheid, (co)regulering en iets meer ontspanning. Zodat deze mensen zelf gezond blijven, want trauma kan hele systemen vernietigen. Zodat het moois wat ze met zijn allen zijn, mag blijven groeien en deze jongere zich zo veilig mag gaan voelen dat ze haar stem kan laten horen.

Na uren, de deur, een geschrokken gezicht. Niet verwachtend dat ik er nog zou zijn. Normale hulpverleners doen dat niet.

Een grapje om het ijs te breken, benoemen dat er niets verwacht wordt. Koetjes en kalfjes en dan.... ga ik weg.

Een maand later een bericht: “Ik zou je graag spreken, ik denk dat jij me begrijpt”.

Uren samen, heel veel stilte. Duizenden onzichtbare antennes tasten mij af. Samen zijn, is al een grote stap. Korte zinnen, haast onzichtbaar geknik, hand voor de mond.

Het is ok, op jouw tijd en met jouw toestemming is altijd het beste moment. Jouw Nee is echt Nee en jouw Ja mag ook een Nee worden.

En ik? Mag nooit de arrogantie krijgen om te denken dat ik het beter weet en jij hoeft niet ook nog de gevolgen te dragen die door mijn arrogantie of mijn falen ontstaan. Dat heb je al veel te lang moeten doen, van veel te veel mensen en het systeem.

CASUS 6

Een jong kind vast in een systeem en ecosysteem welke traumatiserend waren. Een kind niet gehoord, de dupe van een wereld waarin kinderen geen stem hebben en wanneer ze die wel laten horen niet gehoord/ geloofd worden. Waar volwassenen beslissingen nemen en zij de pijn draagt. Waar het kind gedrag en overlevingsmechanismen inzet en vervolgens veroordeeld wordt en gediagnosticeerd. Een kind dat zo wijs is. Een kind dat eigenlijk wil spreken, maar dat heel erg eng vond.

Door een dichte deur waar dit kind zich achter verschanst had, vertelde ik dit kind het verhaal van de leeuw met de splinter in zijn poot. De leeuw die boos grommend de andere leeuwen op afstand houdt. De leeuw die weer plezier maakt en dan afen toe vergeet dat de splinter er is en dan ineens voelt leeuw het weer en kruipt weg of valt aan. De leeuw die zich daarna schuldig voelt of zich zorgen maakt “Vinden de anderen, me nog ok?” Dat, dat heel normaal is

maar dat, nu het rustiger is in leeuw’s leven, leeuw de splinter steeds meer gaat voelen. Dat deze leeuw misschien eens na kan denken of er iemand mag helpen met die splinter (dit is iets wat veel volwassenen niet begrijpen: pas als het leeuwje zich veilig voelt, wordt de splinter echt voelbaar en als je dat als klein leeuwje niet kunt of wilt, dan kun je nog even gedrag gaan vertonen om dit te proberen te voorkomen of om te controleren of volwassenen er echt wel staan en blijven. Ook komen er nu emoties los die er al heel lang waren. Nee dit is geen terugval, geen stoornis. Er hoeft niet aan het kind getrokken te worden. Nee, het hoeft niet van school en JA, je doet het goed vertrouwd daarop). Dat is natuurlijk best spannend en misschien ben je dan wel boos of verdrietig of bang maar je bent niet alleen. Want als de leeuw om zich heen kijkt ziet het andere leeuwen die dit grommen best begrijpen en willen helpen. Dat de ouders van deze leeuw sterk genoeg zijn om de splinter te delen. Dat de leeuw zelf baas is wanneer en bij wie leeuw misschien wel een stukje van de splinter wil laten zien. Anderhalve dag later legde dit welpje, het pootje met vertrouwen in de grote pooten van ouders. Beide partijen voelden pijn door de splinter. Stukjes splinter komen los. Stapje voor stapje en met veerkracht, hoop en verbinding vooruit.

INZICHTEN

De vraag: “hoe praat je met kinderen over geweld in de jeugdzorg?” Is eigenlijk de verkeerde vraag. Natuurlijk moet je het gesprek aan gaan, je openstellen, kennis bezitten. Maar kinderen die niet kunnen, durven of willen praten zullen dat niet opeens gaan doen omdat jij de ‘juiste vraag’ stelt. Zeker niet wanneer ze nog gevaar (denken te) lopen, nog afhankelijk zijn, hun daders nog tegenkomen, of hun vertrouwen dusdanig beschadigd is dat ze zich voor iedereen afsluiten.

Bovendien is het een illusie dat we alle vormen van geweld altijd en overal zullen weten te voorkomen. Veel beter is het daarom misschien om de vraag te stellen “Hoe kan ik zorgen dat kinderen

19

en jongeren mij weten te vinden, hoe kan ik zorgen dat ze mij als veilig ervaren? Hoe kan ik me voorbereiden op het moment dat een jongere mij in vertrouwen neemt zodat ik weet hoe ik eventueel kan reageren? Hoe kan ik zorgen dat er een plek is waar jongeren vrij kunnen praten. Niet omdat ik vind dat ik veilig of onafhankelijk ben, maar omdat zij dat zo ervaren. Een plek en persoon die niet over hun grenzen gaat. Die er voor hen is, die niet doet aan bewuste of onbewuste victim blaming. Met kennis over trauma en institutioneel trauma. Niet doorgeeft, niet opschrijft, wel luistert. Iemand die veilig voelt en beseft dat hoeveel hij ook weet, hij helemaal niets weet. Door integer te handelen zullen andere slachtoffers dit zien of horen. De verandering begint bij ons.

“Ik heb het geteld, meer dan 600 mensen en instanties waren uiteindelijk op de hoogte van het feit dat ik misbruikt was binnen jeugdzorg. Maar ik kreeg nog steeds geen hulp, kreeg de schuld en mijn ouders zijn nooit bestraft. Ik heb dat andere meisje verteld dat ze beter haar mond kan houden dan laten ze haar straks gaan. Met mij ging het steeds erger en van instelling naar instelling.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

“Ik hoef alleen maar op het terrein te gaan zitten met mijn hond, beetje kletsen, beetje lachen en ze komen naar me toe. Ze voelen dat ik herken en ze voelen dat ze veilig kunnen praten, of testen dat uit. Zelf zie en hoor ik het vaak al in hoe ze kijken, praten of reageren dan maak ik een zijdelingse opmerking of stel een vraag.” - Ervaringsdeskundig vertrouwenspersoon

“Na jaren en jaren misbruik stopte op mijn achttiende mijn verblijf in de jeugdzorg. Ik was eindelijk vrij, dacht ik. Zonder iets stond ik op straat, uiteindelijk kon ik in de opvang gaan wonen. Ik heb iedereen, ook mijn voogd, verteld wat er al die jaren was gebeurd maar niemand deed iets. Alles kwam naar boven, iedere keer dat ze de deur opendeden schoot ik in de herbelevingen en schreeuwde ik naar ze. Ik heb zo vaak geprobeerd het uit te leggen. Maar praten mocht ik niet. Ik moest maar televisie gaan kijken of een stukje lopen. Toen mijn pijn op zijn hoogst was, moest ik weg. Het enige wat ik wilde is iemand die bij me ging zitten, dat ik mocht vertellen en dat ze begrepen waarom ik soms dingen zei die ik niet meende. Maar zij bleven net zo praten als mijn ouders in hun hulpverleningstaal juist een trigger na al het seksueel misbruik door mensen met dezelfde taal en houding. Weer alleen, weer niemand die me zag, hoorde of begreep.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

Niet alleen ligt hier een taak voor ons in de preventie, maar ook in de herkenning en in het faciliteren van integere, onafhankelijke en kundige hulp en ondersteuning op alle gebieden.

Er ligt ook een taak voor vervolgzorg, aan jongvolwassenen, dak en thuislozen, binnen de GGZ, justitie en reclassering, verslavingszorg en al die anderen. Want de meeste slachtoffers spreken niet meteen maar pas als ze veilig zijn en zich veilig voelen. Pas wanneer zij en hun omgeving dit kunnen dragen. In veel gevallen zou er zelfs nog aangifte gedaan kunnen worden, maar kunnen zij nergens terecht of worden zij niet begrepen: Is er opnieuw sprake van victim blaming en trekken zij weer aan het kortste eind.

Ook wanneer er geen bewijs is, kan een slachtoffer serieus genomen worden en kan er begonnen worden met deze persoon in ieder geval een veilige plek te bieden met mensen die oprecht kunnen ondersteunen.

Zorg dat je investeert in de relatie en verbinding. Bereikbaarheid en betrokkenheid. Wees en werk eerlijk, integer en vanuit je hart. Bij ieder kind en ieder gezin waar je bij betrokken bent. Vertrouwen bouw je in het beste geval op voor dat er iets gebeurt. Zo niet dan zet je hier eerst op in zodra je betrokken raakt.

Zorg voor kennis en kunde op het gebied van trauma en institutioneel trauma. Leer dynamieken herkennen. Verdiep je, zodat je weet hoe te handelen, mocht een slachtoffer jou in vertrouwen nemen.

Hoe graag jij ook wilt weten, wilt oplossen, wilt beschermen, tenzij je gespecialiseerd bent (recherche, behandeling, etc) of in het geval van acute onveiligheid of gebeurtenissen ga je niet handelen, ga je niet sturen, doorvragen of eisen stellen. Wees aanwezig luister goed bespreek samen en neem vervolgstappen.

Wees bewust op eigen schrikreacties, een reactie als “waarom heb je dat niet verteld”, “Dan kun je hier niet blijven”, “Dat is toch niet te geloven” Wat en waarom vragen of uit eigen paniek zeggen wat je allemaal ingang gaat zetten, enz. stop jezelf in het benoemen van allerlei gedachten, uitingen, vervolgstappen en ondervragingen. Blijf in het moment en in de situatie.

Zorg dat binnen de instelling, bedrijf, instantie en/of bij jezelf dit onderwerp standaard terugkeert op de agenda. Bespreek met elkaar het ‘wat als scenario’ en zorg voor goede educatie voor het personeel. Doorbreek het taboe en bied preventief handvatten.

CASUS 7

Na een aantal malen telefonisch contact en een gesprek met een begeleider komt er toestemming voor contact via skype. Hij zit in een penitentiaire inrichting. De gesprekken zijn in eerste instantie bedoeld om hem te helpen reguleren. Psycho-educatie heeft hij nooit gehad. Pts is een vergeten label onder een dossier vol delicten, diagnoses en observaties. Al snel ontstaat er vertrouwen wanneer hij merkt dat we zijn triggers, gevoelens en symptomen vragend kunnen benoemen. Verbaast is hij ook wanneer hij beseft dat dit alles bij trauma past. Dat we dit vervolgens ook benoemen met betrekking tot institutioneel trauma is voor hem een ervaring van berkenning en erkenning.

Hij vertelt over zijn jeugd. Hoe hij zijn overleden vader vond. Wat er gebeurde en hoe hij hier alleen meeliep. Steeds vaker bleef hij weg van school, hij las tijdschriften in de hoek van een winkel en hing rond op straat tot school voorbij was en hij naar huis kon. Het lukte hem niet te focussen op de lessen, de geluiden en de interactie waren te veel voor hem.

De oordelen van anderen en preken van de leraar, sloegen blauwe plekken in zijn kwetsbaarheid. Zijn masker kon niet meer op, zijn harnas paste niet meer om het immense verdriet wat hij bij zich droeg. In stilte en alleen probeerde hij te verwerken wat voor een jong kind een ongekende last was zonder arm om zijn schouder.

Het duurde niet lang voordat de leerplichtambtenaar in beeld kwam. Wat er in de tussentijd gebeurde weet hij eigenlijk niet meer. Zijn gevoelens en herinneringen uit die tijd diep weggestopt.

Opeens was daar die voogd, hij herinnert zich een aardige man. Hij werd geplaatst binnen een instelling welke tegenwoordig berucht is om haar verleden. Een fikse overheids subsidie zorgde voor een aanvoer van allochtone jongens.

“Het was de hel!” vanwege skype en het feit dat hij de rest van een dag alleen in zijn cel zit zonder hulp, zonder iemand waar hij vertrouwen in heeft te kunnen bereiken, gaan we niet de diepte in.

Dat kan hij ook nog niet. Pas nu na decennia, vindt hij voor het eerst mensen die weten, die erkennen, die hem helpen dragen en kan hij enigszins stabiel blijven.

“De hel, er gebeurde slechte dingen, je weet toch?!”. Zijn hoofd is afgedraaid, zijn ogen neergeslagen. Ik voel de wanhoop, de schaamte, de schuld van deze trotse man honderden kilometers bij mij vandaan en herinner me de tijdsperiode, de vele gesprekken met slachtoffers uit die tijd, mogelijk een aantal van zijn groepsgenoten. De vooronderzoeken voor commissie de Winter en zeg:” Ja ik weet het, dat had nooit maar dan ook nooit mogen gebeuren”. Zoekend kijkt hij mij even aan, weet ik het echt? Hoeft hij het niet uit te spreken? Er lijkt een moment van verbinding en ontlasting.

We spreken er nooit meer over, dit is te heftig. Hij heeft het decennia meegedragen, hij kan dit dragen tot het moment dat er ruimte is en de juiste persoon.

We kijken hoe hij in het nu kan dealen met de gevolgen. Hoe hij inzicht kan krijgen in zijn levenslijn.

Verantwoordelijkheid nemen voor zijn acties en tegelijkertijd compassie kan hebben voor het kind en de mens die hij was.

“Het was de hel, geweld, mishandelingen, je weet wel en waarom was het bij het spoor? Er waren maar twee uitweggen, het spoor of heel agressief worden en je aan sluiten bij de juiste jongens. Dan probeerden ze (groepsleiding) het niet, dan werd je overgeplaatst naar een instelling waarvan we wisten dat het daar niet gebeurde maar daar gebeurde andere dingen.”

Helaas is de ondersteuning gestopt op het punt dat we de brug wilden en konden slaan naar reguliere traumatherapie. Na overplaatsing kwam er geen toestemming ondanks aandringen van de oude PI en vertrouwenspersoon. Kort daarop werd de financiering van de hulplijn van stichting voor Ons stopgezet.

INZICHTEN

Wij ondersteunden meerdere mensen die in hun jeugd slachtoffer waren van geweld in de jeugdzorg en uiteindelijk in aanraking kwamen met justitie. Velen komen hierna op straat met al hun traumata, boos, niet kunnen reguleren, geen opleiding, wantrouwen naar iedereen, een schuld te vereffenen. “Slachtoffer denken, het gevoel hebben dat je er recht op hebt, wraak, iedere pijn wordt omgezet naar boosheid en je hebt één ding geleerd: je moet vechten om te overleven, niemand is te vertrouwen en bij ‘jouw’ groep ben je veilig en die steunt elkaar “no matter what”.

Van het éne delict in het andere, steeds heftiger, steeds minder controle, steeds meer schuld om weg te drukken, het ‘stemmetje’ van dat jongentje dat stilletjes wegkroop met een tijdschrift, klinkt in je oor. Relaties die stuklopen, niet kunnen zijn wie je bent en een groep die aan je blijft trekken iedere keer dat je het anders wilt gaan doen. Alleen nog maar in aanraking komen met mensen die net als jij een rugzak vol pijn meedragen. Traumadynamieken, weggeduwde angst, geweld. Triggers die je ‘vecht-reflex’ activeren, wat je eigenlijk niet wilt, waar je je schuldig over voelt en waardoor je die ander de schuld geeft. “Zie je wel, Hij/ zij daagde me uit. Ik kon niet anders.”

Maar in de stilte van de nacht of de stilte van de cel komt dat wat niet gevoeld mag worden, bevaakt in plaats van erkent. In de hardheid van het gevangenisregime is kwetsbaarheid geen kracht. In een wereld van stigma wordt het slachtoffer niet gezien en dat wil je ook niet want dat zou je niet overleven en de schaamte van het kleine jongentje en de grote man zijn te groot “Het was de hel, je weet toch”.

De luikjes die ’s nachts klepperen, triggeren de herbelevingen en zorgen dat je niet slapen wilt.

Autoriteit en machtsmisbruik zijn enorme triggers die je telkens weer in problemen brengen.

En na jaren in en uit met een spoor aan ellende weet je eigenlijk ook niet of je die cel nog uit wilt. Want waar begin je wanneer je overlevingsreflexen uitgeraasd zijn, als je wakker wordt en beseft wat nu is.

Wat er gebeurd is, wat je gedaan hebt, wat de gevolgen zijn voor iedereen. Hoe je je kinderen niet hebt zien opgroeien. Hoe je nu helemaal alleen bent en wie vraag je om hulp? Als je niemand meer kunt vertrouwen en zeker de professionals binnen het systeem niet.

Hoe integreer je al wat je bent? Hoe kun je erkennen maar ook verantwoordelijkheid nemen? Als niemand lijkt te beseffen wat jij bij je draagt, hoe die hel eruitzag. Als zo weinig mensen kennis hebben van trauma vanuit al die verschillende perspectieven. Als je mogelijkheid tot vechten door een uitgeput lichaam gestopt wordt en door het overleven alsmaar zieker wordt en je begrijpt niet waarom. Dan mag ook jij hulp ontvangen en aannemen. Want dit ben jij allemaal het slachtoffer en de dader.

“Ik besloot het stopt nu ik wil een goed leven voor mijn kinderen, maar telkens weer loop ik tegen mijn achterstand aan. Ik moest op mijn leeftijd starten met niets. Mijn pijn komt steeds meer naar boven maar mijn angst voor een melding maakt dat ik geen hulp zoek, niet voor mijzelf en niet voor mijn kinderen. Ik ben die crimineel, dat jongentje waarvan iedereen van jongs af aan al dacht dat het mis ging. Mensen reageren sowieso anders op mij, zijn bang. Ik wil dit niet meer, maar het voelt alsof ik vastzit. Ik wil niet dat er een melding komt, mijn kind gaat niet naar jeugdzorg. Ik zal mijn kind hiertegen beschermen met alles wat ik ben.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

“Soms denk ik nog één keer, deze wereld is te moeilijk voor mij. Niemand ziet wie ik echt ben. Waarom zou ik rekening houden met hen, ik word altijd bestraft maar mijn daders kwamen overal mee weg. Wat ik doe is niet zo erg als wat zij deden, dan denk ik: nog één keer dan stop ik.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

“Mijn triggers zijn inmiddels zo breed geworden dat een arrogante beveiliging die ten onrechte op de macht zit me totaal kan ontregelen. Ik ben een vat buskruit en ik wil dat niet meer. Die man weet niet wat ik zie (herbelevingen) wanneer hij zo reageert en wat ik zie zal ik nooit kunnen delen. Je bent de eerste! Dus blijf ik maar thuis.” - Slachtoffer geweld in de jeugdzorg

We moeten als samenleving in al haar facetten taboes gaan doorbreken, eerlijk en transparant zijn. Doofpotten open en geschiedenis en kennis gedeeld. Er is een collectief trauma dat terugkomt binnen alle domeinen. Wat begon binnen jeugdzorg of eerder al binnen het gezin is verweven binnen alle domeinen. Van GGZ tot justitie, van verslavingszorg tot prostitutie, van participatiewet, UWV, veiligheidsdiensten, onderwijs, media en politiek.

De gevolgen en generationele overdracht van relationeel, institutioneel en collectief trauma en overlevingsreflexen zijn wat we iedere dag terugzien in ons land. Het taboe, de angst voor reputatieschade en het gebrek aan kennis, kunde, integriteit en zelfreflectie moet gestopt worden.

Een excuus en een paar maatregelen zullen nooit genoeg zijn voor het diepe leed en kapotgemaakte levens. Zij droegen het en zij dragen het. Oprecht erkennen, herstellen en verandering binnen de samenleving, de beroepsgroepen, de politiek en het onderwijs zijn essentieel. Een andere bril, geen weggestopte onderzoeken vanwege het zogenaamd ‘grotere belang’. Er is behoefte aan eerlijkheid, transparantie en verantwoordelijkheid, veiligheid, gerechtigheid, kennis en kunde.

Doorbreek taboes, creëer bewustwording en verspreid kennis m.b.t. geweld in de jeugdzorg ook binnen andere instanties, instellingen en hulpverlening.

Zorg voor goede zorg over het algemeen (vergoed traumabehandeling ook zonder diagnose) verspreid kennis m.b.t. (institutioneel)trauma binnen alle betrokken beroepsgroepen.

Ken de specifieke triggers welke veel slachtoffers van geweld in de jeugdzorg delen en maak de verzoeken naar andere vormen van hulpverlening of justitie.

Dit zal op alle niveaus effecten hebben en vooral naar de huidige (potentiële) slachtoffers die hierdoor vaker en sneller hun zwijgen zullen (kunnen) doorbreken.

In het belang van het kind?!

CASUS 8

“Ze haten mij!!!! Ze willen me kapotmaken. Alles is me afgepakt, niets is er meer over van mijn leven. Ik zweer ze haten mij!!!!”. “Ik denk niet dat ze jou haten, ik denk dat ze oprecht denken te doen wat goed is voor jou”. Even is het stil dan klinkt er een snik, een houding en een blik van verslagenheid. Benen die gaan lopen uit zelfbescherming, in de deurpost draait hij zich om tranen stromen over zijn wangen. “Dan ben ik verdoemd.....anders had ik nog kunnen proberen iemand te vinden die mij wel mag. Maar mensen die denken te doen wat goed is en er echt in geloven dat is als vechten tegen ISIS”. “Als dit is wat ze doen als ze goed willen doen, dan kan het alleen maar erger worden.”

Omdat alle kinderen en jongeren die wij spraken en waar wij mee werken, minderjarig zijn, gaan we niet eens de suggestie wekken van één casus. Dat zou onrespectvol zijn naar deze kinderen en bovendien zou dit sommige kinderen in gevaar kunnen brengen. Er zijn te veel kinderen binnen

de jeugdzorg en keten die geweld ervaren. Er één thema uitkiezen is in onze beleving het in de steek laten van al die anderen. Daarom kozen wij voor korte stukjes van veel verschillende kinderen.

CASUS 9

’s Nachts slaapt ze met een glas op de deurklink, alle ramen en deuren moeten goed dicht en vaak gecontroleerd. Dit doet ze al zo lang als ze zich kan herinneren. Vroeger was dit voor als papa terug zou komen, papa die dingen deed “die vies waren en heel veel pijn deden”. Nu voelt ze zich nergens veilig meer. “Die vrouwen kunnen zo komen met de politie en me naar papa brengen of ergens anders naar toe.” Ze trilt terwijl ze het vertelt. Eerst voelde ze zich veilig als ze bij mama was en op school. Op school was wel moeilijk want altijd maakte ze zich zorgen over mama. Soms hoorde ze een ambulance en dan voelde ze zich “alsof ze heel hard naar huis moest rennen”, dan kon ze niet meer opletten en dan werd de meester soms boos. Toch voelde ze zich daar

wel veiliger dan overal anders, want “de meester was groot en sterk en had gezegd dat papa niet binnen mocht komen.” Dat hielp wel.

Toen opeens waren daar die mevrouwen die als maar wilden praten en zeiden dat “Papa toch wel lief was en haar miste”. Toen kwamen er ook kaartjes van papa en die mocht ze niet verscheuren van mama want dan werden die mevrouwen boos en moest ze misschien wel bij mama weg. Maar die kaartjes deden zo’n pijn, alsof “een stukje van papa naar haar keek alsof ze een stukje van papa aan moest raken!”

Nu was ze altijd bang want de mevrouwen komen wel in de school en willen soms papa ook nog meenemen. En meester moet alles vertellen van de vrouwen en ze “weet niet wat alles is”. Wat als alles is dat ze even niet oplet of dat ze ruzie had met Maaïke (fictieve naam). Wat als alles is dat er een gaatje zit in haar linker sok, dat ze haar drinken vergat of niet zo netjes kan schrijven? Wat als ze zouden weten dat soms haar hoofd zo raar doet als mensen gewoon wat zeggen en zij de plaatjes ziet van papa? Of dat ze soms iets te lang op de wc zit?

Wat als ze dan komen en haar meenemen, net als bij dat meisje uit groep vijf? “Ik probeer gewoon heel hard mijn best te doen en dat iedereen mij netjes en lief vindt en niet te denken aan papa.....maar dat lukt niet.”

CASUS 10

“Ik ben verkracht binnen een instelling, niet één keer maar iedere keer weer”. Alles wat ik deed of zei, werd ontkend of tegen mij gebruikt. Mijn aangiftes niet opgenomen, onderzoeken en uitslagen raakten kwijt. Als ik het iemand zou vertellen moest ik naar gesloten zeiden ze, “Het was niet gebeurd” dan weer “Ik had het zelf uitgedaagd”. Naar anderen werd verteld dat: “ik aandacht vroeg, aan het experimenteren was, dat het leeftijdsadequaat was, dat ik loog.”

Maar ik moest wel verplicht de morning afterpil slikken en aan de pil.

Waarom? Ik wilde helemaal geen seks! Het doet pijn en ik was nog maar dertien!! Niemand geloofde mij meer en iedereen liet mij in de steek. Soms denk ik dat dat erger is dan de verkrachtingen. Ze hebben mijn vrouwen in mensen kapot gemaakt en mij iedereen afgepakt! Nooit meer!

CASUS 11

Schreeuwend belt hij, tien jaar oud, mij op. Na even tieren begint hij heel hard te huilen. Ik luister naar zijn schokkende ademhaling en durf te zweren dat ik zijn kleine vuistjes boos door zijn ogen hoor wrijven. De tussenpozen worden langer dan een hikkend “Kun je nu komen”.

Wanneer ik bij hem ben struikelt hij over zijn woorden, intense woede en diep verdriet wisselen elkaar af. Ik laat hem tieren, laat het er gewoon ‘zijn’ zijn immense verdriet. Co-reguleer door naast hem te zitten terwijl ik de gebeurtenissen uit zijn woorden probeer te filteren. De wanhoop op zijn ouders gezicht, op een aai over de schouder na, negeer ik maar even. Mijn eigen gevoelens maar parkeer, want wat voel ik een onmacht over dit kind met zoveel trauma’s wiens trauma’s niet mogen bestaan omdat de gecertificeerde instelling heeft besloten dat het er niet is.

Als hij iets tot rust komt pak ik mijn tas, speciaal gekozen omdat geen hulpverlener er mee zal lopen en trek wat verfrommelde papieren eruit en een hand vol potloden. Alles chaotisch ingepakt zodat er zo min mogelijk triggers zijn naar zijn institutioneel trauma.

Bijna fluisterend, zodat hij moet focussen om me te horen, vat ik zijn verhaal samen, zacht pratend en zonder oordeel vraag ik hem of ik het goed begrepen heb.

Op papier teken ik wat er gebeurde en wat ik denk. Een klein beetje psycho-educatie tussen door en een grapje hier en daar maar vooral veilige verbinding maken dat hij zich gehoord voelt en samen wil denken in oplossingen.

De GI heeft ambulante hulp in gezet maar door dat traumata niet (h)erkent zijn heeft de ambulante hulpverlener in het eerste gesprek met hem, gesprekstechnieken en methodiek ingezet welke aanbevolen worden bij kinderen met autisme. Dit was dus helemaal fout gelopen met uiteindelijk een escalatie tot gevolg vanuit oprechte angst en onmacht bij dit kind.

Met zijn drieën besluiten we dat deze oudercontact op zal nemen met deze hulpverlener en haar zal bijpraten en zal aangeven dat zoon heel graag wil dat ik erbij ben volgende keer (eigenlijk weigerde hij nog in gesprek te gaan zonder mij maar dat hebben we maar even achterwege gelaten). Daarnaast is er samen met hem een trauma sensitief herstelplan geschreven dat passend was bij de eisen en doelen die de hulpverlener stelde.

Tot onze opluchting stond deze hulpverlener hier meteen voor open. Zeker nadat haar verteld werd dat ze, op dat moment, niet tegen de GI in hoefde te gaan, dat ze niet opeens hoefde te zien dat het trauma was, maar het kon benaderen als langdurige toxische stress.

Bij het gesprek word ik aan haar voorgesteld door deze jongeman als 'mijn traumatolk die mij beter begrijpt dan ik zelf'. Een goed en open gesprek volgt. Het herstelplan een opluchting voor alle partijen. Na het tweede gesprek hoef ik er niet meer bij te zijn. Er is nog een lange weg te gaan maar aan hen zal het niet liggen.

Geweld in de jeugdzorg kan ook onbewust en onbekwaam zijn maar de (potentiële) gevolgen zijn groot.

CASUS 12

Tijdens de overdracht:

Hij is de hele dag al bezig, ik word er gek van en als je dan naar hem toegaat luistert hij niet eens naar wat je zegt. Probeert er maar tussendoor te praten. Ik heb hem een laatste waarschuwing gegeven.

Als hij nog één keer op die bel drukt of klopt gaat hij naar achteren"

"Hmmm dan lopen we daar zo eerst maar even langs, gelijk korthouden en duidelijk zijn bij hem zeg ik altijd maar. We hebben er nog elf"

De dienst begint:

Klop, klop, opent het luikje

Jongere kijkt blij en begint te praten. "Luister nu moet jij even je mond houden, ik hoor van... dat je de hele dag al loopt te klieren. Ik vertel je nu vast, je krijgt 1 waarschuwing en anders bel ik even wat mensen en kan je elders gaan nadenken" Luikje klappt dicht.

Na een kwartier gaat het belletje, het personeelslid schreeuwt vanaf de groep dat hij stil moet zijn. Dan breekt het geluid los, er wordt geschreeuwd, gescholden, tegen de deur getrapt en gegooid.

Na een telefoontje komt er een groep mensen die de jongen naar de isoleer cel brengen. Dit gaat hardhandig. Terwijl hij in de isoleer zit probeert hij een aantal keren contact te leggen met de logemedewerkers. Deze kappen hem af. Uren later komt hij verslagen terug op de groep. Standaard moet hij nu 24-uur op zijn kamer blijven en wordt er verder overlegd. Na een tijdje hoort personeel gesnik uit zijn kamer komen. Een collega vraagt of ze binnen mag komen en gaat bij hem zitten. Met horten en stoten komt het eruit: zijn moeder is jarig vandaag en ze zouden hem een tijd geven om haar te bellen. Juist omdat hij haar voor zijn gevoel zo vaak teleurgesteld heeft had hij het opgeschreven en al vorige week met zijn mentor besproken. Hij was bang geweest dat ze het zouden vergeten juist ook omdat ze er 's avonds niet zou zijn. Hij was blij geweest dat hij haar kon vertellen dat het goed met hem ging, dat hij zijn best deed. "Het personeel biedt aan de volgende dag samen te bellen (nadat hij een flinke preek heeft gehad). "Laat maar, ze kan beter denken dat ik het ben vergeten dan weer slechte dingen over mij horen"

INZICHTEN

Eigenlijk in alle gevallen waar wij bij kinderen en jongeren betrokken zijn is er sprake van niet gezien, niet gehoord en niet geloofd worden. Een gebrek aan kennis en vaardigheden op het gebied van trauma, het niet doen aan waarheidsvinding en misbruik van drang en dwang.

Daarnaast is er een groep mensen die slachtoffer zijn van corruptie, verdienmodellen en angst voor reputatieschade.

Adviezen zijn dan ook onder andere:

- Versterken kennis, kunde en vaardigheden op het gebied van trauma en institutioneel trauma.
- Ga uit van het daadwerkelijke belang van het kind en diens verhaal. Men hoeft geen dader te veroordelen om een slachtoffer te ondersteunen. Zet het kind en herstel op de eerste plaats. Gevolgen kunnen besproken en opgepakt worden wanneer er rust en ervaren veiligheid is
- Een daadwerkelijk onafhankelijk expertise team/centrum oprichten welke direct kan ondersteunen, adviseren en/of ingrijpen.
- Zie, luister, verbind en wees er echt voor het kind.

De keten misbruikt

30

INZICHTEN

Hoe graag we ook zouden willen over dit thema kunnen we geen casus invoegen. Zelfs geanonimiseerd of vermengd met andere casussen is het simpelweg te riskant. De hoofdregel is en blijft dat we niets delen wat mensen of Ons zelf kan schaden of in gevaar kan brengen. Vaak lopen we wat onszelf betreft op het randje maar ook in dit rapport wijken we hier niet van af.

Toch kan ook dit onderwerp niet onbesproken blijven en is het in onze opinie het belangrijkste en meest urgente thema om aan te pakken wanneer het gaat over geweld in de jeugdzorg.

“Ze is verdwenen, niemand weet waar ze is”, “de politie weigert aangifte”, “De GI ontkent”, “Het verslag is binnen, hoe dan? Het was zo’n goede samenwerking, we kunnen niets meer doen, dichtgetimmerd”.

Terwijl ik dit schrijf ben ik verdrietig en boos. Ook vandaag kwam het bericht dat al onze moei-

te en inzet voor niets is geweest, we kunnen alleen nog bidden. Jaren inzet om een kind veilig te houden, ergens op de achtergrond is er op een knopje gedrukt. We herkennen het inmiddels feilloos. In het verleden probeerden we alles: de ministeries, inspecties, GI’s, klachten, hulpvragen.

Als het knopje ingedrukt is, gaat het hard: deze informatie mag niet naar buiten of dit kind is van ons. Alles is opeens geoorloofd, alles wat in goed vertrouwen besproken is, wordt tegen je gebruikt, gedemoniseerd, bedreigd, tegengewerkt, stukken en bewijsmateriaal die kwijtraken. De ‘knopjesdrukker’ is er klaar mee: alles wat op de weg staat werkt maar mee of wordt collateral damage. Ook jij.

Het belang van het kind is al heel lang vergeten. We herkennen het moment, doen alles om te voorkomen, voelen ons doodziek als het zover is.

De keten als machtsmiddel voor criminaliteit, als probleemoplosser, als deksel op de doofpot, als leverancier of tussenpersoon voor mensenhandel,

als opleider voor het criminele circuit, als ‘ont-hechter’, als bezuinigingspost, als werkplek voor mensen met een ongezonde interesse in kinderen en zoveel meer.

Niet alleen kinderen/ouders en slachtoffers denken institutioneel. De maatschappij, de beroeps-groep en vooral de keten doen dat ook. De angst mede door collectieve ervaringen en collectief trauma is in de afgelopen jaren versterkt.

Polarisatie is op zijn top, dualiteiten zijn sterk en de triggers bij alle partijen zijn zeer actief. Of het nu gaat om jeugdzorg of over kindermishandeling binnen het gezin. Of het gaat over de manier van kijken naar ouders, naar kinderen, naar afwijken van de norm, naar professionals, naar de politiek of naar daders. Echte eerlijke gesprekken zijn schaars geworden.

Men hoeft social media maar open te doen en de voorbeelden zijn overal te lezen.

“Het aantal meldingen is doorgeslagen”, Oh, dus jij vindt het prima als een kind verkracht wordt”

“Ik heb vandaag gewerkt met een gezin waar crisis was, zo blij dat, toen ik wegging, er rust was, respect voor deze ouders” “Jaja en dan volgende week het kind weghalen, jeugdzorg zijn allemaal pedo’s.”

“4 rapporten en verschillende documentaires, er gebeuren verschrikkelijke dingen binnen de jeugdzorg” “Wanneer horen we iets positiefs, dit is framing”

Het werk is complex, zeker wanneer er niet of niet genoeg ervaring, kennis en kunde is. Wanneer alle partijen zich niet gezien, niet gehoord, niet erkend maar beschuldigd voelen. Wanneer de situatie zo ontvlambaar is dat ook goedbedoelende professionals op de tenen lopen, bang zijn, hun eigen midden en waarheid niet meer kunnen vinden en zoeken naar veiligheid. Als mens zoe-

ken we balans en veiligheid en die vinden we in de groep.

Dit is één van de gegevens waar mensen en groepen met minder goede of slechte bedoelingen misbruik van maken. Een kleine opsomming van voorbeelden:

- Criminele organisaties die hun kinderen aanmoedigen of dwingen de beveiliging in te gaan om vervolgens te gaan werken op het terrein van een jeugdzorgaanbieder.
- De omgekochte of bedreigde voogd die zorgt dat een slachtoffer op de juiste, toegankelijke plek komt of aan de politie uitlegt dat aangifte niet opgenomen hoeft te worden omdat deze jongere wel vaker dingen verzint, dat dit onderdeel is van de problematiek, dat het aan de ouders ligt of dat het intern opgelost wordt.
- De mishandelende ouder die zogenaamd in een vechtscheiding zit maar door precies te weten hoe het narratief van de hulpverlener is en waar de triggers liggen, deze weet te manipuleren.
- De dader met vrienden op hogere plekken of zelf een hogere positie. Waardoor de keten naar de hand gezet kan worden of hiertoe gedwongen kan worden.
- De netwerken die na grooming een meisje aansporen om te zeggen dat ze mishandeld wordt en dat ze uit huis geplaatst wil worden. Sommige worden zelfs geholpen met bellen, schrijven en worden voorbereid op het gesprek. Zodra ze open geplaatst zijn en de onthechting met ouders ingezet is, zijn ze beschikbaar en vrij voor misbruik door criminele netwerken.
- Scholen die hun eigen fouten indekken door een melding. De trauma en stress gerelateerde acties en reacties van kind en ouders doen de rest waardoor de keten denkt en gelooft dat de melding terecht is.
- Familieruzies, discriminatie (ik wil geen allochtoon naast me hebben wonen dus ik doe maar een melding)

31

Kennisgebrek, reputatie, geld, heel veel angst en de nijging elkaar hoe dan ook te steunen en te geloven maakt de sector makkelijk manipuleerbaar.

Waar een groot deel van de maatschappij van jongs af aan geleerd heeft dat bepaalde beroepsgroepen veiligheid bieden, dat ons rechtssysteem integer is en dat we ons hebben te voegen naar de normen en wetgeving van de maatschappij, maken minder nobele mensen, of ronduit crimineel, hier graag gebruik van.

In Nederland geloven we graag dat al dit soort zaken alleen vroeger gebeurde of heel ver weg hier vandaan. Echter wanneer we vlak over de grens gaan zien we:

- dat in Duitsland kinderen bij wijze van experiment bewust 30 jaar lang in pleeggezinnen werden geplaatst bij pedofielen. (Kentler-experiment).
- er sprake is van getuigenverklaringen over directe betrokkenheid van de politie en maatschappelijk werk binnen het 'Rotherham netwerk' in Groot-Brittannië.
- dat Reggio Emilia (Italië) in 2019 wereldnieuws werd omdat psychologen, maatschappelijk werk en de burgemeester betrokken zouden zijn bij een netwerk met hele jonge slachtoffers. (Angeli et demoni).

En zien we wereldwijd dat geweld, misbruik, verkrachting, kinderhandel en andere vormen van geweld en uitbuiting bestaan en welke deels verwerven zijn met reguliere instanties en beroepen.

Wie met slachtoffers werkt heeft heel vaak ook te maken met daders. Wie met kinderen werkt, weet dat deze een aantrekkingskracht hebben op de verkeerde mensen en netwerken. In Nederland lijken we dit niet (genoeg) te willen zien.

In beleid wordt er nauwelijks rekening mee gehouden. De keten wordt versterkt waardoor kind en ouder steeds meer overgeleverd zijn en alleen komen te staan. Onder het mom van reputatie

en/ of algemeen belang werken we mee aan gebeurtenissen in de doofpot te stoppen.

Daarnaast heerst er de gedachte dat het "erbij hoort" of verschuilt men zich achter de schijnveiligheid dat mensen allemaal een VOG hebben of een SKJ-registratie. Vergetend dat deze gewoon te koop zijn, vergetend dat collegae bang zijn vals te beschuldigen of hun reputatie willen beschermen en vermoedelijke daders daarom weliswaar ontslag krijgen maar vaak middels een overeenkomst, waardoor zij elders weer aan het werk kunnen. Vergetende dat slachtoffers niet kunnen of durven praten. Er zijn casussen bekend waar daders 30 jaar hun gang hebben kunnen gaan.

Dit niet (h)erkennen is één ding maar door het 'aan de kant te schuiven' zijn wij verantwoordelijk voor het voortbestaan, worden slachtoffers ge- (her)traumatiseerd door opmerkingen als "dat kan niet", "dan ga je toch gewoon naar de politie", "Ze zullen het wel niet zo bedoeld hebben", "Dat is de procedure nu eenmaal", "Er zal wel meer aan de hand zijn geweest", "Dit soort kinderen".

Waar slachtoffers leiden onder institutioneel geweld, institutioneel trauma en institutioneel denken, doen professionals dat ook. Als je de macht verhoogd binnen een niet volledig integer systeem zonder 'noodrem', wanneer je altijd uitgaat van de juiste bedoelingen, kennis en kunde, wanneer je bang bent om te zien wat er daadwerkelijk is of voor de gevolgen, dan faciliteer je machtsmisbruik in welke vorm dan ook. Voordat er weer van alles ontwikkeld wordt, is de hamvraag hoe maken we de keten veilig en integer? Met institutionele moed en daadwerkelijk handelend in het belang van de mensen/ kinderen die afhankelijk van hen zijn.

Want:

- Hoe kan het eigenlijk dat politie in de buurt van een grote instelling meerdere aangiftes niet op wil nemen?
- Hoe kan het dat een GI in de rechtbank aangeeft dat er nooit forensisch onderzoek is gedaan na verkrachting, terwijl er 3 getuigen aanwezig waren, waarvan één in de ruimte van het onderzoek. Hoe kan het dat een rechtbank hier niet op handelt?
- Hoe kan het dat we een inspectie hebben die niet reageert op individuele zaken maar er ook instellingen bestaan waar onderzocht en gevonden is dat extreem hoge aantallen jongeren misbruikt en verkracht worden?
- Hoe kan het dat onze professionals niet opgeleid worden om dit te herkennen?
- Hoe kan het dat er geen team gecreëerd is buiten de keten dat direct in kan grijpen wanneer er sprake is van dit soort situaties en incidenten?
- Hoe kan het dat na alle rapportages, onderzoeken, commissies, gedeelde ervaringen, media en aangiftes er weinig veranderd is?
- Hoe kan het dat we het niet willen zien? Dat geen van onze systemen hierop ingericht is?
- Hoe kan het dat de rechten van ouders en kinderen steeds verder uitgehold worden?

In de woorden van Lyndon B. Johnson:

"You do not examine legislation in the light of the benefits it will convey if properly administered, but in the light of the wrongs it would do and the harms it would cause if improperly administered"

Het institutioneel trauma wat dit bovendien vaak veroorzaakt bovenop het relationele trauma is één van de redenen dat we in deze gepolariseerde situatie zijn gekomen. Het vertrouwen in instanties, de rechtspraak en de overheid is kapot, met alle gevolgen van dien.

Er liggen honderden onderzoeken, zowel gepubliceerd als teruggehouden. Er liggen klachten, proces-verbalen, interviews, zwartboeken en nog doen we collectief alsof we het niet weten of het nog moeten onderzoeken. We weten het al lang. Nu moeten we het gaan doen!

"Because every victim, every person, every child has the right to speak their truth, to be safe, to be recognized and to receive the help they want and need. Regardless of who the perpetrator(s) is/are, what their role is, where they work or whom they know." - Amber Hall

Ouders' van onschatbare waarde

34

INZICHTEN

'Een trauma heb je niet alleen en helen dat mag samen', al jaren de slogan van In-Unity en niet voor niets. In de loop van de jaren lijken we in Nederland de band tussen ouders en kind vergeten te zijn. Wij staan echter voor de visie dat een gezin onlosmakelijk verbonden is. We weten bijvoorbeeld dat cellen van de foetus tot zelfs 18 jaar in het lichaam van de moeder kunnen blijven. Of je nu kijkt vanuit religie, spiritualiteit, wetenschap, mensen en kinderrechten of uit ervaring. Het kind is onlosmakelijk verbonden met zijn of haar voorgeslacht. Ook wanneer ouders niet de mogelijkheid hebben om voor hun kind te zorgen.

Van trauma weten we dat het systemisch doorwerkt. Zowel wetenschappelijk gezien, bijvoorbeeld aangetoond vanuit de epi genetica, als vanuit verschillende behandelvormen. Eén persoon met manifest trauma binnen een 'gezond' systeem werkt als een vergrootglas op ieders eigen ervaringen, pijnen, overtuigingen en coping strategieën. Bij de diagnosestelling voor PTSS binnen

de DSM5 zijn meerdere categorieën hiertoe opgesteld en is het herkennen en behandelen van secundair of vicarious trauma binnen het traumawerk heel normaal. We weten wat er nodig is en toch is dit enerzijds onbekend binnen jeugdzorg en anderzijds wordt het actief tegengewerkt.

Vooral waar voorvallen onder het tapijt geveegd worden, zoals veelvuldig het geval bij geweld in de jeugdzorg, is een ouder zeker met secundair trauma een sta in de weg.

Maar ook uit goede bedoelingen en vanuit de professionals eigen triggers of achtergrond kan via de niet trauma sensitieve omgang met de ouder de situatie voor het kind extreem verergeren. Het trauma gerelateerde gedrag en de overlevingsreacties van de ouder in combinatie met de houding en acties van de instelling of individuele professional en de dynamiek die hieruit ontstaat, creëren zo goed als zeker een hertraumatiserende en herstelondermijnende situatie voor het kind hetgeen volslagen onnodig is.

Angst, angst in de kinderen, de ouders, de betrokkenen, de ouders, de collega's, directies en bestuurders. Wanneer er incidenten gebeuren, zijn de reacties vaak al voorspelbaar. Door een tekort aan kennis en ieders eigen angsten, traumata, coping, overtuigingen en gevoelens, wordt een relationeel trauma vaak al binnen een uur een potentieel institutioneel trauma.

In plaats van rust, veiligheid, dialoog, psycho-educatie, psychohygiëne en zelfzorg en het gezamenlijke doel om te doen wat het beste is voor het slachtoffer (en ook voor de mensen daar omheen) komen er verwoestende dynamieken op gang. Trauma is niet alleen systemisch, maar werkt door in het hele ecosysteem, waardoor ieder in de eigen of institutionele overleving kan komen waar iedere persoon en partij zou kunnen groeien en herstellen.

Het is absoluut noodzakelijk om te gaan erkennen dat het geweld er is en dat we hier collectief onze verantwoordelijkheid voor nemen. Expertise welke direct ingezet kan worden en in het belang van het slachtoffer (!!!) kan handelen, verbinden, veiligheid en rust kan creëren en van daar uit vervolgstappen in gang kan zetten in het belang van het slachtoffer.

Deze expertise is ook nodig om daarnaast het systeem en ecosysteem te ondersteunen en voor te lichten en de instelling of instantie te begeleiden naar professionele en institutionele transparantie, moed en integriteit. Van waaruit groei en herstel mag ontstaan voor het slachtoffer maar ook voor alle betrokkenen.

We zouden in Nederland een prachtig zorgsysteem kunnen hebben wanneer we onze angsten, overtuigingen, onkunde, leugens en sussende woorden, verdienmodellen en ego's, individueel en systemisch zouden helpen helen.

De mensen zijn er, de kennis en kunde, het geld en alles wat verder nodig is. We blijven ernaar wij-

zen, in onze opinie, omdat dat wat er echt moet gebeuren individueel en collectief onze grootste angst is. Een angst waar kinderen, slachtoffers en gezinnen de pijn en gevolgen van dragen.

Ja als we gaan doen wat nodig is, zal het eerst gaan stormen, want we zullen transparant moeten zijn, geen doofpotten meer, geen vergoelijkende woorden, geen machtsmisbruik. Geen strijd die altijd 'gewonnen' wordt door hen met de meeste macht. Want uiteindelijk wint er niemand en leven we in een maatschappij waar de levens van vele generaties door trauma getekend zijn, de pijn door velen wordt gedragen en het vertrouwen stuk is.

Gaan we doen wat nodig, rechtvaardig en goed is, dan is dat niet alleen in het belang van slachtoffers maar van ons allemaal. Dan ontstaat er collectief helen een gezonde zorg en een betere toekomst met steeds minder geweld voor onze kinderen en kleinkinderen. Geheel afhankelijk van ieders eigen innerlijk kompas maar ook een ferm blok van mensen die zeggen "hier stopt het"..

Als we dat gaan doen begrijpen we het slachtoffer en hoeft de vraag niet gesteld te worden hoe om te gaan met ouders. Dan weten en voelen we dat zelf. Want iedere ouder is uniek en het grootste deel van de ouders wil oprecht het beste voor hun kind.

Wat wij voornamelijk zien bij Stichting Voor Ons en In Unity, is dat de strijd over het algemeen ontstaat vanuit onwetendheid, trauma, angst en (on)macht.

Ouders willen over het algemeen weten hoe ze hun kind kunnen ondersteunen, willen begrijpen, leren en kunnen reflecteren. Hier is echter over het algemeen geen ruimte voor binnen onze systemen. De ouder is een spiegel voor de professional. Zie je overlevingsreacties, kijk dan eerst in jezelf en vraag. Bovendien leer! Het hoeft niet jouw schuld te zijn, maar je kunt wel de oplossing zijn.

35

CASUS 13

Ik zit in een MDO naast een ouder, de hele ruimte zit vol. Wanneer de bestuurder begint te praten, tel ik in mijn hoofd de triggers welke deze ouder zal voelen, bij iedere trigger een, onzichtbare, heftige reactie in het lichaam welke aanspoort tot vechten of vluchten. Deze ouder zit hier voor haar kind, maar eigenlijk kan het niet.

Wanneer ik tot ongeveer 80 heb geteld, zitten de professionals om de tafel blij te kijken, "dat hebben ze goed gezegd". En inderdaad een buitenstaander zou denken dat het een gezellig club is. Dan vliegt de ouder overeind, "Ik moet even roken". Waar anderen dit een rare reactie vonden, haal ik opgelucht adem, ze gaat reguleren. Geen vechtreflex maar een gereguleerde vlucht. Na overleg mag ik het uitleggen. Even komt er begrip en iets van ontspanning, krijgt deze ouder een moment om zelf te delen. Totdat de professionals zelf getriggerd raken door de pijn, een aantal schieten in de vecht, anderen in de vluchtreactie. Het gesprek stopt. Eigenlijk heeft elk van hen hulp nodig om zich te reguleren, te kijken naar hun eigen angst en pijn. Helaas de professionals hebben zich verschanst achter de muren van macht. Mensen waar ik eerst goed mee kon samenwerken, nemen niet meer op. De gang naar de rechtbank is ingezet. De ouder zegt "zie je wel!" en trekt de 'bokhandschoenen weer aan'.

Het kind verliest, de ouder verliest en de professionals verliezen.

INZICHTEN

-Ieder thema binnen 'geweld in de jeugdzorg' heeft zijn eigen kennis, kunde en integriteitsstukken en ook ieder mens is uniek. Maar ouders zijn van onschatbare waarde, ook wanneer zij pijn hebben, ook wanneer zij boos zijn, ook wanneer ze een andere mening hebben. Zij zijn een sleutel en ze hebben, over het algemeen, het recht.

Samenwerken lukte in, onze ervaring, in ongeveer 95% van de casussen. Zonder angst en onrecht voor en met instanties en instituten, verwachten wij dat dit nog hoger zou zijn geweest.

De stilte een zegen, even harmonie. Een moment waar ik van zou moeten genieten ja dat doe ik op mijn eigen manier.

Ik vul mijn hart via mijn ogen die jou strelen. Mijn kind wat ben je mooi, terwijl je even de wereld los hebt gelaten. Je over hebt gegeven aan een hogere macht.

Wil mijn ziel alleen maar naar jou uitreiken, stuurt mijn hart jou de liefde die je niet meer wilt voelen. De liefde van een moeder voor haar kind.

*Even mag ik met jou zijn zonder de boosheid, de pijn, de rouw.
Even zijn jouw ogen gesloten, hoef ik niet te krimpen onder de haat.
De haat welke mijn liefde weg wil branden. De liefde van een moeder voor haar kind.*

*Op jouw slapende gezichtje de kwetsbaarheid, de pijn, het kind, de wijsheid van de vrouw. Je gelaat de kleur van slaaptkort, de spanning van weggedrukte pijn en angst. Stukjes masker kleven nog aan jouw slapende gezicht. Verhevenheid, onzekerheid, controle, verdwaald.
Ik hou van ieder deel van je, de liefde van een moeder voor haar kind.*

Ook voor mij even geen afleiding hier. De kolkende massa begint te bewegen, zijn lange vingers uitstrekking naar mij. Kriebelend, prikkend, duwend mijn angst jou te verliezen, schuldgevoel dat ik jou niet heb kunnen beschermen, razernij over daders zonder gezichten, eenzaamheid, pijn omdat ik met heel mijn hart weer met jou wil zijn. Terugreizen in de tijd, voorkomen, vergelden, er zijn, samen. Zo'n pijn, deze liefde van een moeder voor haar kind.

De krassen op jouw armen als diepe krassen in mijn ziel. Ik kan niet meer mijn kind en toch zal ik er altijd zijn vanwege deze diepe vorm van liefde van een moeder voor haar kind.

En nu de strijd gestreden is en alles geprobeerd. De pijn van diepe onmacht onze lichamen en levens in sloop. Bid ik naast jouw bed dat je het ooit weer voelen mag. De imperfecte, strontvervelende, allesomvattende, door roeien en ruiten maar altijd aanwezige liefde van deze moeder voor haar kind.

Voor jij dadelijk wakker wordt, stop ik de gevoelens welke jij niet wilt zien en wij beiden niet dragen kunnen terug in de immer rijzende kolk van emoties. Zet ik mijn masker op om mij te beschermen tegen de blikken en woorden die komen gaan. Recht ik mijn rug om voor jou te blijven vechten en bid ik God en alle engelen om verlichting van ons pad.

Fluister ik zachtjes "Ik hou van jou, kom terug alsjeblieft" en laat ik je slapen in de energie van de liefde van een moeder voor haar kind die het allerliefst dicht tegen jou aan zou kruipen, haar lange armen om je heen zou slaan om je veilig en beschermd te houden, samen dromend van een tijd nog niet zo lang geleden toen grassprietjes nog onze blote benen kriebelden, kleine kusjes in je nek je heerlijke giechel los liet barsten en onze wereld lief en veilig was.

De liefde van een moeder voor haar kind

Geschreven voor een moeder van een slachtoffer binnen de jeugdzorg om haar te helpen woorden te vinden voor haar gevoelens. Door-Amber Hall

CASUS 14

Jayden is elf zijn ontwikkelingsdreiging was oorspronkelijk dat hij niet meer naar zijn vader wilde. Zijn ouders zijn gescheiden en moeder wordt behandeld voor haar traumata onder andere op het gebied van coercive control. Jayden is een pienter mannetje (hoogbegaafd) met een zachttaardig uiterlijk. Dieren zijn, zijn levenslijn en de wildernis van het schoolplein vindt hij zwaar. Hij overleeft al jaren en schiet heen en weer tussen de overlevingsstrategieën van zijn beide ouders, hetgeen hem ook weer anders maakt en waardoor sociale contacten moeizaam lopen. Hij is bang voor zijn vader, vooral voor diens oordeel en hoge eisen maar ook omdat deze met enige regelmaat hardhandig is geweest en neerbuigend. Jayden voelt in alles dat hij rust en hulp nodig heeft om te herstellen zodat het in hem, bij zijn moeder en op school weer gezellig wordt. Hij heeft een enorme behoefte aan vrienden, aan leren en aan zijn hobby's en sporten. Zijn lichaam is al zolang aan het overleven dat hij geen honger meer voelt en de smaak en textuur van eten zijn te veel voor zijn overprikkelde zintuigen en zenuwstelsel. Hij slaapt slecht, heeft

veel nachtmerries en zijn cijfers op school storten in. Zijn moeder die bang is voor meldingen, ingrijpen en reacties van vader, dwingt hem om door te gaan, om te eten, naar school te gaan en zijn steeds sterkere autonomie en steeds heftigere gedragsuitingen te corrigeren. Alles wat zichtbaar wordt, wordt negatief gelabeld door vader en de GI als gevolg van het ontbrekend contact met zijn vader en tekortkomingen van zijn moeder. Daardoor lopen beiden uiteindelijk op de tenen. Hun relatie komt zo onder druk te staan en de langdurige (toxische) stress binnen het huis is zo hoog, dat ook deze situatie uiteindelijk traumatiserend is en beiden het niet meer aankunnen. Met hulp en focus op veiligheid, rust, de relatie, psycho-educatie, tolken tussen beiden en het verleggen van de focus, is er ingezet op groei en ruimte. In die mate dat Jayden zelfs een aantal positieve herinneringen aan zijn vader ophaalt en dingen die wel leuk zijn aan hem. De brede, voor hem, reële en legitime gedachte dat vader hem pijn deed, tegenwerkte en alles wat voor hem belangrijk was in gevaar bracht of geen toestemming voor gaf met ondersteuning van een gezinsvoogd die vader de macht gaf dit te doen of via deze gezinsvoogd het huis en zijn leven binnen te

brengen maakte plaats voor het totaalbeeld van een vader met een schadelijke kant maar ook een leuke kant. Dit was het moment waarop vader een ingang had, ondersteund had kunnen worden in herstel van de relatie door te erkennen, hulp te aanvaarden, te werken aan zijn eigen traumata die dit gedrag grotendeels veroorzaakten. Helaas stond vader zo in de vechtmodus en werd hij hierin dusdanig ondersteunt door de GI en de rechtbank, dat de hulp aan Jayden en zijn moeder moest stoppen en zij heel snel door alle extra dreiging en angst weer terugvielen. Uithuisplaatsing was volgens vader en GI nog de enige oplossing. Hierna is de strijd nog een aantal jaren doorgegaan. Wij gingen terug naar Jayden en zijn moeder, zij hebben het gered volgens hen door de hulp van toen omdat ze in ieder geval een tijdje hadden ervaren hoe het ook kon en de verbinding met elkaar weer hadden gecreëerd. Zij volgen hun eigen herstelpad waarbij gezegd moet worden dat het onderwijs van Jayden uiteindelijk gestopt is en hij als 16-jarige nog niet begonnen is aan het VO, vriendschappen en de relatie met zijn moeder nog iets is waar hij dagelijks bewust aan moet werken en veel pijn ervaart. Beiden zijn institutioneel getraumatiseerd en zijn het vertrouwen kwijt in onze samenleving en instituten. Ze zijn fysiek nog aan het herstellen van de gevolgen van deze jarenlange stress en traumata. Moeder heeft haar goede baan jaren geleden al op moeten geven en is afgekeurd, en het contact met vader is onherroepelijk verbroken. Ze hebben elkaar, er is geen uithuisplaatsing gekomen, ze hebben een manier gevonden waarop Jayden zonder VO in kan stromen op zijn vervolgopleiding om zijn droom over het werken met dieren (op hoog niveau) waar te maken en we hebben alle vertrouwen dat het deze prachtige mensen gaat lukken. 1 ontwikkelingsbedreiging was genoeg om er minstens 10 te creëren, door onkunde, onwetendheid, gebrek aan vertrouwen en machtsmisbruik en dat allemaal vanuit goede bedoelingen, ego, onkunde en niet op durven staan en niet daadwerkelijk luisteren en niet in verbinding zijn met het kind.

CASUS 15

Karen is 21. Geboren bij ouders binnen een netwerk van seksueel misbruik, kinderhandel en geweld, is ze haar hele leven slachtoffer geweest. Aan het begin van de puberteit valt het school op dat er meer aan de hand is. Karen zou in handen zijn van een loverboy, hulpverlening komt om de hoek en ouders spelen hun rol. Het ligt aan Karen, "ze zitten met de handen in het haar". Na een omweg wordt Karen geplaatst binnen verschillende instellingen van open tot gesloten. Enerzijds voelt ze zich daar veilig doordat ze afgesloten is van haar omgeving en komen hierdoor haar traumata naar de oppervlakte, anderzijds kan ze niet praten want ze weet wat er dan gebeurt. Sommigen mensen herkennen de signalen welke Karen afgeeft en misbruiken die, de groepsleider, de groepsgeenoot, de beveiligger. Ze kunnen ongestoord hun gang gaan want Karen zal niet spreken en bovendien wie zou haar geloven? Er wordt ingezet op herstel van de relatie met haar ouders en zo gaat Karen in het weekend naar huis op 'verlof', deze weekenden wordt ze veelal non stop misbruikt en uitgeleend. Soms probeert ze te voorkomen dat ze op verlof moet door een suicidepoging te doen of de groep op zijn kop te zetten. Dan moet ze naar de separeer of moet ze op de groep blijven. Maar wat voor Karen het minst schadelijk is qua veiligheid is enorm schadelijk voor haar ontwikkeling, traumata, overtuigingen en zelfbeeld. Op haar achttiende staat ze op straat, zonder opleiding, zonder liefdevol netwerk. Het netwerk heeft op haar gewacht, hoe meer gebroken Karen is, hoe beter voor hen. Jeugdzorg heeft (bewust en onbewust) een deel van hun werk gedaan. Niet al het geweld in de jeugdzorg is zichtbaar, niet al het geweld is te voorkomen en niet al het geweld is bewust. In Karens woorden: "Het misbruik en de mishandeling was ik gewend" wat mij de mees-te pijn deed is dat goede mensen mij niet zagen en uiteindelijk de schuld gaven, medicaliseerden, gek verklaarden of afschreven. Zo vaak heb ik tijdens preekgesprekken of oprechte zorg gedacht 'zie mij dan'. Ik neem het ze niet kwalijk, ik ben van jongs af aan getraind te zwijgen, maar pijn doet het nog altijd, één van mijn grootste wonden. Ook nu kom

ik voortdurend professionals tegen die niet kunnen of willen zien hoe groot dit is. Het is taboe en daarmee voel ik mij taboe, niet gewaardeerd, niet gezien, niet belangrijk en onveilig.”

CASUS 16

Danny is 16 jaar, zijn lagereschooltijd verliep goed. Op de middelbare school krijgt hij het moeilijk. Het vertrouwen in school is weg, meerdere keren wordt hij door een leraar belachelijk gemaakt ook over voor hem hele pijnlijke onderwerpen. Zijn klasgenoten en uiteindelijk bijna de hele school vinden het allemaal wel grappig. Het pesten gaat langzaam over in mishandeling ook buiten de school. Hij raakt geïsoleerd, eenzaam. Met zijn ouders en zusje heeft hij een goede band. Samen maken ze plannen, zoeken ze hulp die bij hem past, denken na over verhuizen voor een nieuwe start en hebben gesprekken met school. Even lijkt het vooruit te gaan tot er een aanwijzing komt van de leerplichtambtenaar en het wijkteam betrokken raakt. Hij wordt aangemeld om te kijken of er sprake is van autisme en krijgt de diagnoses autisme en ADHD. Danny en zijn ouders herkennen hem hier niet in, maar school geeft aan het duidelijk te herkennen. De leerplichtambtenaar en het wijkteam staan op behandeling en hulpverlening en wanneer Danny weigert medicatie te nemen, wordt veilig thuis ingeschakeld en OTS en UHP voor het eerst benoemd.

De angst en traumadynamieken in huis lopen hoog op, het hele systeem lijdt. Veilig thuis vertrekt op voorwaarde dat Danny naar school gaat dus accepteren Danny en zijn ouders een niet passende en 3 niveaus lagere opleiding. Dit gaat een maand goed tot Danny zich niet meer kan reguleren in deze klas waar allemaal jongeren zitten met problemen en zich verdedigd tegen een jongere die hem wil slaan en terugslaat. Danny moet van school en alles begint weer opnieuw. Wanneer ik met hem in gesprek ga draait hij binnen een kwartier van opstandig en wantrouwend naar open. De antwoorden die hij geeft en de situaties die hij beschrijft, herken ik als

trauma waardoor ik de juiste vragen kan stellen. Hij blijkt aan alle criteria voor Pts te voldoen. Hij beschrijft in zijn eigen woorden ‘herbelevingen’ en ‘dissociatie’ en hoe hij hier mee omgaat. Hij vertelt helder wat hij doet om te helen, van meditatie tot een zelf gecreëerde vorm van ‘exposure’, van ‘focus’ tot ‘sporten in plaats van medicamenten. Deze jongen beschrijft inzichten in trauma en trauma dynamieken zonder dat hij weet wat het is en doet dat op een niveau voorbij de gemiddelde professional. Eénmaal serieus genomen en gehoord komt er een andere Danny tevoorschijn. Samen met moeder maken we een plan. Om ze te helpen serieus genomen te worden, stel ik een formeel schrijven op voor de huisarts met mijn bevindingen en onderbouwing vanuit de DSM. Ook gaat er een schrijven naar de leerplichtambtenaar die hen drie dagen heeft gegeven om tot een oplossing te komen. Binnen 4 uur na kennismaking ligt er een plan, zijn er hulpbronnen en is er even ruimte en tijd gecreëerd. Nog belangrijker, hebben Danny en het gezin hun vertrouwen, hoop en veerkracht teruggevonden en voelen zij zich gehoord en gezien. Vanaf hier kunnen zij het verder zelf en dat blijkt uit het feit dat (na nog de nodige wachtlijsten, onnodige gevechten over financiering en (gebrek aan) medewerking) wanneer Danny een jaar later contact opneemt en laat weten dat zijn leven weer van hemzelf is. Hij is ingestroomd op een opleiding 3 niveaus hoger dan het niveau waar hij eerder toe gedwongen werd en de rust is wedergekeerd in zijn leven en gezin. Hij belt om het goede nieuws te delen en te bedanken.

Niet naar school gaan een ontwikkelingsbedreiging? Soms. Veel vaker creëren wij de ontwikkelingsbedreigingen en traumata.

INZICHTEN

In onze jacht op kwetsbare kinderen die we willen gaan: helpen, beschermen en die we kansen willen bieden, hebben we lijstjes gemaakt met ontwikkelingsgebieden en vaardigheden. We willen iedereen een kans geven op een goed bestaan en een mooie carrière. De afgelopen jaren werden deze marges steeds smaller, kwamen er nieuwe methodieken uit het buitenland en nam via de ICT het gebruik van big data en algoritmes extreem toe. Bij het programmeren gebruiken we de kennis, onderzoeken, overtuigingen en informatie welke ons reeds dreef waarmee we onszelf keer op keer bevestigen en vrijwaren van onze verantwoordelijkheid als mens. Stigma en zelfstigma worden vergroot en over het algemeen wordt dit uitgevoerd door mensen die echt en oprecht het juiste willen doen. We zijn als beroepsgroepen manipuleerbaar geworden door grootgeld verdiener, onze eigen angsten, traumata en overtuigingen, en het selecteren van onderzoeken die goed passen. Wij volgden trainingen bij één van de grootste aanbieders op dit gebied en schrokken van de manier waarop er van casussen geleerd werd en welke conclusies er werden getrokken.

Interventies waarvan wij de ervaring hebben dat deze casussen juist escaleren werden hier gezien als de oplossing of de reden dat het toch nog goed afgelopen is. We zijn oprecht bang geworden voor wat wij hebben gezien aan beleidsplannen, nieuwe ontwikkelingen, wetten en methodieken in die mate dat wij hebben getwijfeld om te stoppen omdat we de stroom slachtoffers nu eigenlijk al niet meer aankunnen met onze beperkte middelen. Eén van de oorzaken die wij zien is ‘de ontwikkelingsdreiging’ als ‘heilige graal’.

Dhr. P.Dijkshoorn zei ooit dat ze vroeger binnen de instellingen keken naar het gedrag wat kinderen vertoonden en dan dachten dat het goed was dat ze opgenomen waren. Maar dat ze er later achter kwamen dat het gedrag en de problematiek of

de verheviging ervan, juist vaak grotendeels veroorzaakt werden door deze opname.

Wij zijn ervan overtuigd en hebben ervaren dat dit met zeer grote regelmaat onbedoeld de situatie is binnen de hele jeugdhulpverlening en jeugdscherming.

Iedere partij heeft zijn eigen waarheid welke geprojecteerd wordt op het kind. Daarbij maakt een gebrek aan kennis over trauma en coping dat het kind moeilijker te begrijpen is en eerder gestuurd en/of gemanipuleerd zal worden in wat het laat zien.

Het kind voelt wanneer jij veilig genoeg bent en wanneer het er zelf klaar voor is om te praten. Veilig op alle vlakken ook voor de oordelen die jij al dan niet zal geven,

Werken aan jezelf als professional en systeem breed maakt dat veel kinderen zelf zullen komen. Kennis over trauma en achtergronden maakt dat je ze kunt verstaan en dat ze samen met jou mogen zoeken naar wat ze werkelijk voelen, willen en vinden onder al hun trauma, overtuigingen, overleving en pijn.

Een leven lang

42

“Het enige waar ik echt niet van slaap is dat ik mijzelf de belofte heb gedaan dat ik de jeugdzorg zou veranderen. Dat, zodra ik veilig was, ik het aan iedereen zou gaan vertellen. Dat mensen geschokt zouden zijn, ouders vervolgd en kinderen en slachtoffers geholpen. Ik ben als baby opgenomen en weet niet wie mijn ouders zijn, ik ken alleen maar alle vormen van geweld en misbruik binnen instellingen en pleeggezinnen, liefde heb ik nooit gekend. Na mijn horror jaren in de jeugdzorg, kwam ik op straat. Nooit wilde ik meer afhankelijk zijn, dus ik heb geen uitkering aangenomen. Ik heb gewerkt, keihard gewerkt en helaas me ook tot dingen laten verleiden die ik nooit heb gewild. Mijn straffen heb ik uitgezeten. Mijn leven aangepakt en ik die nooit liefde leerde, vond de liefde bij de geboorte van mijn zoon. Toen school vond dat jeugdzorg mee moest kijken, knapte er iets in mij. Ik heb toen gezegd wat ik daarvan vond. Ik heb heel goed uitgekeken met mijn woorden, want ik krijg altijd de schuld, maar toch vonden ze het bedreigend. Als ik boos ben kun je het zien en horen, mensen zijn bang. Dat wil ik niet. Van daaruit escaleerde het snel tot uiteindelijk mijn grootste angst waarheid werd en mijn zoon weggehaald werd. Ik kon het niet. Ik kon echt niet op bezoek op die plek. Wel honderd keer heb ik het geprobeerd, soms zat ik al in de auto. Het heeft onze band kapot gemaakt. Ik denk niet dat die nog te repareren is, toch is die hoop het enige wat me nog in leven houdt. Mijn lichaam is op, ik kan niet afgekeurd worden omdat ik geen bewijs heb van de Pts van toen dus ik zit in de bijstand. Alleen op de bank met allemaal van die lui die komen praten, maar het niet snappen en mijn grootste pijnen kan ik hen echt niet vertellen. Ik schaam mij te veel en er is geen hulp. Jij ben de eerste die ik het heb verteld.”

“Voor mij hoeft het niet meer. Als mijn zoon er niet was, offerde ik mijzelf op zodat ze eindelijk aandacht gaan geven aan de kinderen. Dag en nacht kijk ik televisie en lees de ervaringen. Ik zie wanneer ze liegen of het niet serieus nemen bijvoorbeeld in de tweede kamer. Ik word dan zo kwaad en voel me altijd schuldig naar mijn zoon, de groepsgenoten van toen en de kinderen van nu. Maar nog steeds wil niemand luisteren, alles is voor niets geweest.”

“Ik werd groepsleider, ik ging bij de politie, ik werd advocaat, psycholoog, ervaringsdeskundige, medewerker bij de RvdK, politicus, wetenschapper,..... Ik wilde mijn ervaringen van toen omzetten naar een betere beroepsgroep, veilige jeugd, gerechtigheid, bieden wat ik niet kreeg. Maar ik liep voortdurend tegen dezelfde dingen aan als in mijn jeugd. Niet alleen door mijn eigen ervaringen en trauma, maar ook omdat er niets veranderd is. Ook als volwassen professional kom je er niet doorheen. Ik ben van werkveld veranderd. Ik kon niet anders. Maar mijn hart blijft altijd trekken en het schuldgevoel draag ik continu.”

“Ik heb het best redelijk kunnen verwerken, ik ben het los gaan zien. Het waren immens slechte mensen. Maar ik wilde niet dat het mijn leven zo zwaar bleef beïnvloeden. Ik vond de juiste vrouw, had een baantje, ging terug naar school, had geluk met wie ik tegenkwam, kreeg kinderen en kleinkinderen. Ja het belemmert mij nog, heb nachtmerries. Ik zet mij in waar ik kan voor de kinderen van nu. Ik weet niet waar ik geweest was zonder mijn vrouw, daar dank ik God en haar nog iedere dag voor.”

43

“Na mijn vlucht uit Zetten, weg van het misbruik door Finkensieper en al die anderen, weg van de drugs die we kregen, weg van het geweld. Heb ik nooit meer iemand iets verteld, zelfs mijn familie niet. Ik overleefde op straat, was zo verslaafd dat ik ook daar drugs ging gebruiken. Ik ging de handel en de prostitutie in en zo leef ik nog steeds. Regelmatig zie ik de meisjes uit instellingen, velen van hen nog steeds uit Zetten en al kan ik een leven niet veranderen, ik probeer ze de goede kant op te krijgen, te motiveren, te beschermen. De lopende band gaat door, al vele decennia. ‘De babyfabriek’ noemen we het, want wordt er iemand zwanger, dan staat jeugdzorg er, soms al tijdens de zwangerschap, om het kind op te eisen. Want ‘wij kunnen natuurlijk niet goed voor onze kinderen zorgen’ en niet ‘de juiste keuzes maken’. Dat kunnen zij aantoonbaar beter.....vinden ze.”

“Mijn ouders waren onderdeel van een netwerk met infiltratie en rekrutering binnen jeugdzorg, de politie en het OM. Ons kent ons en ons beschermt ons. En ik? Ik moet een leven lang zwijgen en mag niet leven, slechts net overleven is mij gegund. Altijd over mijn schouder kijken, computers die gehackt worden, iedere keer als ik mijn leven opbouw, gebeurt er iets waardoor alles kapotgaat. Iedere keer als ik iemand vind waarvan ik denk dat die me wil helpen en die ik begin te vertrouwen, verandert die zomaar ineens of gebeurt er iets. Terwijl ik helemaal niet ga praten, want ik weet wat er dan gebeurt en bovendien wie zou mij geloven. Dan komt er wel iemand langs om mij gek te verklaren. Ik heb me erbij neergelegd, maar leven wil ik wel.”

“Mijn boosheid was zo groot, nooit weer zou ik me laten kleineren, mishandelen, uit laten lachen. De eerste die mij nog het gevoel geeft, zal ik eens wat laten zien. Ik weet dat heel veel kinderen die mishandeld zijn dat voelen. Ik denk alleen dat door mijn ervaring binnen jeugdzorg mijn boosheid en wantrouwen naar hulpverleners, behandelaars, politie en justitie groter is dan bij iemand die mishandeld is door zijn ouders. Als dat soort mensen zich met mij bemoeien of met zo'n houding me aanspreken, dan gaan alle seinen op rood en kan ik me zelf niet stoppen. Ik wil dat het stopt, maar waar kan ik dan hulp vragen? Ik weet het niet.”

“Zij hebben het veroorzaakt zeg ik altijd maar. Waarom zou ik het op moeten lossen. Zij moeten betalen en mij beter maken. Het is toch zeker niet mijn schuld? Wat zeg je? Of ik nu de goede hulp krijg, haha binnen de GGZ die net zo denken als hen. Nee, ik zeg toch, ze maken alles kapot. Maar goed, dat kunnen ze zelf gaan zien, want zij moeten het fixen, ik ga het echt niet voor ze doen of iemand anders betalen.”

“Ik dacht dat ik het verwerkt had, ik dacht het echt. Zoveel jaren, zoveel therapie. Ik had mijn leven op orde, ik was gelukkig, vond de juiste man. Toen werd ik zwanger en bij het eerste bezoek aan de verloskundige kwam alles terug. Mijn kind ik zal voor je vechten, jou krijgen ze niet!!”

“Bij de ouders van de toeslagen affaire staat een kruisje achter hun naam, wat denk je wat er achter de namen staat van alle slachtoffers binnen jeugdzorg? Als I van ons een kind krijgt gaan de alarmbellen af en worden wij niet alleen als ouder gemarkeerd maar ook onze kinderen krijgen deze markering.”

“Ik heb drie vluchtplannen en drie plekken waar een koffer en geld ligt, zodra ik ook maar het idee heb dat de organisatie mij in de gaten houdt zal ik vertrekken met mijn kinderen en pas terugkomen als ze volwassen zijn.”

“Meerdere malen heb ik aangegeven dat er enkel gezinsondersteuning nodig was om te werken aan het trauma van ouders. In plaats van hulp kwam jeugdzorg samen met agenten om de kinderen allemaal in een apart pleeggezin te plaatsen.”
- Ambulante hulpverlener wijkteam

INZICHTEN

Dit laatste thema van dit advies-rapport laten we alleen slachtoffers aan het woord. Zij spreken voor zichzelf en worden veel te weinig gehoord.

Ons advies is om te zorgen dat we een plek gaan creëren samen met slachtoffers van toen en nu. Met het juiste team aan mensen dat door hen zelf geselecteerd wordt, en dat deze voorziening doorlopend gefinancierd wordt.

Een plaats waar mensen naar toe kunnen om zonder angst hun ervaring te delen, elkaar te ontmoeten, zich aan kunnen melden voor workshops en Psycho-educatie. Waar ook de mensen die hen lief zijn welkom zijn. Waar ze informatie, advies en ondersteuning kunnen krijgen.

Waar verwijzingen geschreven kunnen worden naar reguliere, alternatieve en complementaire therapieën en behandelingen welke direct vergoed, dan wel ingehuurd worden vanuit dit centrum. Waar zij juridische steun kunnen krijgen en waar mensen zijn die vanuit allerlei verschillende achtergronden, weten wat ze doen, de kennis, kunde en integriteit hebben om dat te bieden of te onderzoeken waar behoefte aan is.

Waar mensen kunnen verbinden, verwerken en hun leven kunnen starten. Of dat nu hulp is, informatie over opvoeden met trauma, een schouder, een kop thee of het regelen van de financiering voor een opleiding.

Erkennen is één ding, excuses een ander. Maar oprecht verantwoordelijkheid nemen en herstellen wat er veroorzaakt is, zonder allerlei voorwaarden, visies en opnieuw misbruik maken in het belang van de eigen data, verdienmodellen, ego, carrière of reputatie.

Uiteindelijk zoekt men ook gerechtigheid. Hoezeer we ook inzetten op preventie, wanneer het al gebeurd is, kunnen we het niet meer weg-

nemen. We kunnen dan enkel nog onze verantwoordelijkheid nemen en bieden waar om wordt gevraagd, wat nodig is, wat bewezen is en waardoor uiteindelijk ook onze systemen en instituten weer geloofwaardig en gezond worden.

Niet iedereen kan weer (meteen) terug het reguliere systeem in, sommigen nooit. Hoeveel lessen we ook delen, wat we ook aan aanpassingen doen, hoe integer we zijn. Er is een groep slachtoffers wiens traumata zo diepgaand dat tips over gesprekstechnieken echt niet werken en eerlijk gezegd respectloos zijn aangezien het geen erkenning geeft aan de diepe wonden en het verraad welke gepleegd zijn door de mensen die er voor hen hadden moeten zijn. Ook deze mensen hebben het recht op de juiste hulp en ondersteuning indien zij dit willen. Wij hebben hen gefaald, wij moeten aanpassen niet zij. Een plek en hulp als hierboven beschreven zou voor velen van hen een stap kunnen zijn, voor anderen een brug en voor sommigen de enige oplossing.

Nawoord

Wij beseffen en hebben ook nu weer ervaren hoe gevoelig dit thema ligt bij heel veel mensen. Tegelijk moeten ook deze waarheden besproken worden en blijven worden want nu dragen vele duizenden slachtoffers en hun omgeving deze alleen, bovendien willen wij dat het stopt!!

U nam de eerste stappen naar het in gesprek gaan over geweld in de jeugdzorg. Dank u wel voor het lezen van het hele rapport! Velen gaven aan de casussen heftig te vinden, voor veel slachtoffers en voor Ons is dit slechts een tipje van de sluier.

Het is nodig dat we met zijn allen echt gaan luisteren en voelen. Want hoe kun je er echt zijn voor kinderen/slachtoffers als je hun ervaring niet aan kunt?

Hoe kun je voorkomen wanneer je niet weet hoe dingen kunnen gebeuren?

Hoe kun je hen het gevoel geven dat ze ertoe doen?

Hoe kun je helpen om gerechtigheid te laten geschieden?

Hoe kun je zorgen dat je (h)erkent?

Hoe kun je helpen helen?

46 Hoe kun je doen wat juist is?

Hoe kun je er voor hen zijn? Wanneer je het niet wilt horen? Niet wilt zien? Niet wilt voelen? Er niet wil zijn?

Wat zou dat doen met slachtoffers??

“Waarom heb je dat nooit verteld?” Nou voor een groot deel hierdoor!

“Hoe voorkomen we geweld in de jeugdzorg?”. Begin eens met zelf echt te leren luisteren, voelen en ‘zijn’ met gruwelijke waarheden. Ze onder ogen te zien, te doorvoelen in je zelf. Het diepste leed onder ogen te zien, aan te kunnen horen en aan zelfreflectie te doen zonder overlevingsreacties in te zetten. En neem dan verantwoordelijkheid. Wanneer we dat doen is dat al een hele grote stap en het begin van preventie en herstel, individueel en collectief.

Stap één van het gesprek aan kunnen gaan met elkaar en slachtoffers ligt in jezelf.

Kun je dat leren? Ja!

Is dat heftig? Ja!

Is het je verantwoordelijkheid en plicht wanneer je dit werk hebt gekozen? Ja!

Is het je plicht als ouder, wanneer het om je kind gaat? Ja!

Moet je dit alleen doen? Absoluut niet!

Wat u niet wilt zien of voelen, wilt bespreken of oplossen wordt door kinderen ondergaan en gedragen.

Wij zijn allemaal verantwoordelijk, verantwoordelijk om alles te doen om deze cirkels te doorbreken. Het stopt niet vanzelf!

Reacties op het advies-rapport

Een ongemakkelijke boodschap

Het rapport van Dominique Meijer en Amber Hall leest niet vlot weg. Op heel indringende wijze beschrijven zij de ervaringen, de pijn, de eenzaamheid van kinderen die tijdens hun verblijf in de jeugdzorg werden blootgesteld aan ernstig systematisch geweld. De auteurs kennen de jeugdzorg van dichtbij en kunnen zich heel goed vereenzelvigen met de verhalen van deze kinderen -inmiddels volwassen- wanneer die terugblikken op hun jeugd in tehuizen of bij pleegouders. Door die betrokkenheid is het soms niet helemaal duidelijk wie er aan het woord zijn: de slachtoffers of de auteurs. Normaliter zou ik dat een minpunt vinden maar hier werkt het juist wel goed. De lezer moet regelmatig een zin twee keer lezen. Dat is niet alleen een taalkwestie; de inhoud van wat de kinderen vertellen, de feiten zijn schokkend en schrijnend. Soms denk je dat het bijna niet waar kan zijn en lees je de zin nog een keer. Ik herken die heftige verhalen omdat ik lid was van de commissie De Winter die onderzoek deed naar geweld in de jeugdzorg. Ook wij vonden schokkende feiten. Maar dit rapport maakt op een geheel eigen, rauwe wijze nog weer eens duidelijk hoezeer de kinderen geleden hebben en hoe weinig de jeugdzorg erin is geslaagd de kinderen voor geweld te behoeden. Veel van deze kinderen ervaren op volwassenleeftijd de nasleep van het trauma dat ze opliepen en moeten het vaak zonder hulp en ondersteuning doen. Iedereen die betrokken is bij de (justitiële) zorg voor jongeren, bij jeugdonderzoek, onderwijs- en beleid- zou dit rapport moeten lezen.

Geen gemakkelijke kost, maar juist daarom.

Em. Prof. Wim Slot, Vrije Universiteit Amsterdam

Een indrukwekkende inkt in de levens van getroffenen. Hoewel zeer schokkend, zijn dit geen incidenten en slechts een glimp van de werkelijkheid. Het enige verschil met vroeger is misschien dat er nu meer aan het licht komt. De ontbrekende bereidheid om de werkelijkheid te willen zien en erkennen, heeft alles te maken met de stilte die maatschappijbreed en in praktisch elke familie heerst. Institutionele moed begint met persoonlijke moed. We zijn hier met zijn allen verantwoordelijk voor, en het begint met doorbreken van die stilte.

A. van der Knaap, Stichting Films for Change

Pas na een enorme persoonlijke crisis werd ik me bewust van mijn eigen trauma's. Intergenerationeel trauma zo onzichtbaar en gelijktijdig aanwezig. Het heeft mij als hulpverlener bescheiden gemaakt. Het delen van je diepste pijn kan alleen op een plek waar je je veilig en geborgen voelt.

Als hulpverlener hoeven we niet te redden, we hoeven het niet op te lossen. Er zijn en echt binnen durven laten komen wat de ander vertelt is al moeilijk genoeg.

Bescheidenheid.....iets wat in de hulpverlening wel meer aandacht mag krijgen. Net als de andere aanbevelingen de in het rapport beschreven worden.

Jannette de Jong, orthopedagoog

Adviespunten fase 1

Bewustwording en transparantie

We doorbreken taboes, blijven in gesprek, gaan uit van zero-tolerance op het gebied van geweld en misbruik en betrekken de justitiële keten hier actief bij

Kennis en kunde

Iedere medewerker binnen de keten, het onderwijs, facilitaire diensten, beleidsmakers, gemeenten en alle andere betrokkenen bij (potentiële) slachtoffers krijgen voorlichting en/of worden geschoold op het gebied van het herkennen van geweldsvormen, signalen, trauma en institutioneel trauma. Iedere medewerker wordt getraind in gesprekstechnieken en systemisch werken. In de opleidingen wordt veel aandacht besteed aan trauma, traumadynamieken, institutioneel trauma, buiten de kaders denken, het eigen innerlijk moreel kompas. Waarbij een groot deel van de tijd besteed wordt aan oefenen. Wij leren van wat gebeurt en gebeurd is en door de menselijk zwakte te erkennen. Iedere student of professional zal aangeven een kind te zullen helpen indien ze achter mishandeling of misbruik komen, de ervaring leert dat dit echter maar sporadisch gebeurt. Door complexe situaties uit te spelen, leert de student te doorzien maar ook de eigen grenzen en overlevingsreacties te herkennen. Ervaring leert dat veel goedbedoelende professionals het kind los zullen laten en dit voor zichzelf goed weten te praten. Door te oefenen, te reflecteren en jonge professionals handelsperspectief te geven, ontwikkelen we een nieuwe generatie die werkt vanuit innerlijke kracht en die niet alleen hoeven te staan wanneer zij opkomen voor een kind. Ditzelfde wordt verplicht aangeboden aan alle mensen die nu al werkzaam zijn binnen deze beroepsgroepen. In de opleidingen gaat een aanzienlijk deel van de lesstof over preventie, herkenning, handelingsperspectief, zelfreflectie en integriteit.

Veiligheid, melden en handelen

Er wordt beleid gecreëerd welke uitgaat van duurzame relaties, waarbij vertrouwen en een onderlinge band opgebouwd kunnen worden zodat de jeugdige, mensen heeft om op terug te vallen waar hij/zij vertrouwen in heeft. Contact en relaties met eigen gezin en/of netwerk en systeem en waar mogelijk persoonlijke relaties en activiteiten buiten het reguliere systeem moeten aangemoedigd worden om vele redenen maar ook vanwege de mogelijkheid voor de jeugdige om zijn of haar waarheid te spreken en mensen te hebben die voor hem/haar opstaan.

Ieder kind is als ons eigen kind in de zin van prioriteiten: wanneer het praat over zijn situatie, ben je er voor hem/haar en wordt er direct passend gehandeld met betrekking tot de veiligheid van het kind. Iedere medewerker of betrokkene wordt expliciet aangemoedigd om misstanden te melden en/of op eigen titel aangifte te doen indien werkgevers hun verantwoordelijkheid niet nemen. De inspecties en ministeries krijgen mandaat om zich met individuele casussen te bemoeien. Ook zij worden hierin geschoold.

De ervaring leert dat wanneer de keten misbruikt wordt, het al snel een lopende band blijkt. Er moet een 'hoodstop' komen waarbij kind, ouders of professionals de boel tot stilstand kunnen brengen voor onderzoek door een volledig onafhankelijk (wat slachtoffers onafhankelijk noemen) expertteam.

Er wordt een duidelijk signaal gegeven dat er nu een zero-tolerance beleid is en wat hiervoor in werking is gesteld. Iedere wet, ieder beleidsstuk, iedere procedure, etc., wordt zorgvuldig gescreend op risico's voor kinderen door 'de ogen' van o.a. commissie de Winter en commissies Deetman en Samson. De justitiële keten wordt hier actief bij betrokken, geschoold en zet zich volledig in, in het belang van het kind.

Verdere aanbevelingen omtrent veiligheid zullen in een volgend schrijven worden gecommuniceerd.

Voor wie dit niet past of niet genoeg is

Aangezien dit allemaal erg veel tijd in beslag neemt en naar verwachting de middelen en mogelijkheden hiertoe gecreëerd moeten worden, wordt er per direct een locatie gestart zoals benoemd binnen het thema 'een leven lang' en waarvan uit ook het ambulante expert/crisisteam ingezet zal worden.

Iedere dag dat we praten, congressen organiseren, kleurplaten ontwerpen of blijven sleutelen aan minioplossingen is een dag waarop kinderen verkracht worden, mishandeld worden, bang zijn, niet kunnen slapen of suïcide plegen. Een dag waarop gezinnen kapotgaan en professionals het opgeven.

En nu?

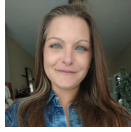
Jeugdzorg is niet slecht, de meeste mensen die er werken, hebben een hart van goud. Laten we het ze mogelijk maken hun werk te doen. Beginnend bij wat al een eeuw wereldwijd de basis is. Vroeger meer open, nu veelal uit het zicht.

Iedere paar jaar, ieder decennium zoeken we weer oplossingen heeft iemand hetzelfde goede idee als zijn voorgangers. "Laten we de instellingen sluiten en met pleeggezinnen gaan werken. Laten we minder met pleeggezinnen gaan werken en de instellingen openen". Wie de geschiedenis echt bestudeert, de gezichten en ervaringen echt kent, de dynamieken doorziet en het duister in de ogen durft te kijken, weet dat het niets veranderd. Enkel de vorm en de zichtbaarheid van het geweld.

In het kort

Hoe ga je in gesprek met ouders en kinderen? Hoe ga je in gesprek met slachtoffers? Door ze met open ogen en hart aan te kunnen kijken, te luisteren en te handelen binnen je mogelijkheden. Dat is namelijk wat ouders, kinderen en slachtoffers voelen dat er niet gebeurt. Als we dit serieus, integer en met kennis en kunde aanpakken, hoeven zij niet te lijden, niet te bevechten, niet te vluchten, niet te dragen wat niet hun schuld is. Door verantwoordelijkheid te nemen op alle gebieden en te creëren waar over het algemeen de brede behoefte ligt van de slachtoffers en dit te doen op een veilige manier. Erkennen wij, ont-schuldigen wij, herstellen wij en helpen we slachtoffers om hun leven op te kunnen bouwen. Geven we het signaal dat zij ertoe doen, dat het niet hun schuld is en dat we er zijn voor hen en diegene die hen lief zijn.

Wat zou dat voor olievlek creëren binnen de samenleving?

Dominique Meijer is 36 jaar en haar hele jeugd “opgeleid” als ervaringsdeskundige binnen pleegzorg en jeugdzorg. Met haar ervaringen versterkt ze nu mensen die eenzelfde achtergrond hebben gehad en is ze vertrouwenspersoon voor veel kinderen die slachtoffer zijn geworden van een vorm van mishandeling, misbruik of verkrachting. Ook adviseert ze professionals en beleidswerkers om te voorkomen dat kinderen dezelfde ‘opleiding’ zullen genieten als die zij heeft afgerond.

In 2012 na het rapport van commissie Samson kwam zij onbedoeld in aanraking met veel gelijkgestemden: mensen die (h)erkenning en steun zochten maar ook willen voorkomen dat kinderen hetgeen mee zouden maken wat ze zelf hadden meegemaakt. Op eigen initiatief wilde ze de behoeftes van lotgenoten vertalen vanuit woorden naar daden en begon ze lotgenoten bijeenkomsten te organiseren. Het doel was een plek creëren waar zowel lotgenoten, hulpverleners en betrokkenen elkaar kunnen vinden voor ondersteuning en versterking. De bijeenkomsten werden druk bezocht en er bleek meer behoefte te zijn.

Op aandringen van veel lotgenoten en nadat Dominique in 2018 een gesprek had met Drs. Micha de Winter n.a.v. het onderzoek ‘Geweld in de jeugdzorg’, besloot zij een stichting op te richten. Met haar rugzak vol lessen, de fouten die in voorgaande commissies waren gemaakt in het achterhoofd en met de behoeftes van de lotgenoten in het hart werd zij een stem voor velen. Als rechtspersoon kon ze als belangenorganisatie optreden onder domein ‘de Winter’ wat vanaf 2019 ook gebeurde. Ook gebruikte ze haar rechtspositie en ervaringsdeskundigheid om lotgenoten, met name jonge kinderen en jongvolwassenen te informeren, te adviseren, te ondersteunen en waar wenselijk en nodig op te treden als vertrouwenspersoon.

In de tussentijd bouwde ze een flink netwerk op van lotgenoten, betrokkenen, hulpverleners, be-

langenorganisaties, professionals, bestuurders, beleidmakers, ambtenaren, stichtingen, verenigingen en gelijkgestemden gedeelde visies, dromen en doelen en soms ook het verdriet of de frustraties zijn een verbindende en helende factor zowel binnen als buiten Stichting voor Ons. Ondanks de valse start in haar leven heeft Dominique haar ervaringen weten om te buigen in een positieve drive om samen met anderen de finish’ te halen waar kinderen in een veilige en liefdevolle omgeving zich kunnen ontwikkelen.

Amber Hall is 46 jaar, getrouwd en moeder van 2 zonen. Haar opleidingen en carrière begon ze in 1992. Startend in het speciaal onderwijs, bracht haar pad haar naar verschillende werkplekken. Waaronder Geestelijk gehandicapten, SGLVG, voorwaardelijke TBS, PIJ-inrichting, gesloten jeugdzorg, Moeder en kind huis.

Bij de decentralisatie raakte zij boventallig en tijdens het zoeken naar een nieuwe werkplek veranderde haar leven toen haar zoontje van elf ernstig mishandeld werd en Ptss ontwikkelde. De ernstige en verstrekende gevolgen voor haar kind en gezin en het uitblijven van herstel maakte dat zij op zoektocht ging. Haar achtergrond binnen de hulpverlening, haar levensmotto “regie nemen over je eigen leven” en haar passie voor wetenschap, research, antropologie en holistische stromingen, maar vooral de liefde voor haar kind en gezin maakte dat ze doorging en nooit op gaf.

Nadat haar zoontje en gezin diagnosevrij en geheel waren. Wist ze één ding zeker, deze kennis, lessen en inzichten mochten niet voor niets zijn geweest. En terwijl zij zocht naar een manier om haar nieuwe ‘ik’ en kennis in te zetten voor anderen, kwamen verschillende rollen en functies op haar pad waaronder de Ptss-challenge, Stichting Meforyou (gezinnen van geüniformeerden met Ptss) en uiteindelijk Stichting voor Ons. Tegelijk bouwde ze haar bedrijf In-Unity op, en gaf

voorlichting, training, workshops en individuele coaching en ondersteuning.

Na het rapport van commissie de Winter kwamen steeds meer slachtoffers van geweld in de jeugdzorg op haar pad en creëerde ze voor In-Unity en samen met Stichting voor Ons een specifiek aanbod voor deze doelgroep en raakte zij intensief betrokken en steeds meer gespecialiseerd.

Zij kent vanuit verschillende rollen, privé en professioneel: de angsten, belemmeringen, overtuigingen en dynamieken bij trauma en probeert mensen te verbinden in het belang van slachtoffers en hun heling. Zij heeft de afgelopen jaren helen ervaren waar ze tien jaar geleden het bestaan niet van wist, maar is nog iedere dag dankbaar voor dit pad en de prachtige mensen met wie ze dit pad liep. Inmiddels gespecialiseerd in onder andere institutioneel trauma. Heeft ze hier haar levenswerk van gemaakt en is zij vooral dankbaar voor het vertrouwen van velen.

Meer informatie

www.stichtingvoorons.org
www.in-unity.com

Colofon

Uitgave

In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Oktober 2022

Teksten

Dominique Meijer en Amber Hall

Fotografie

Pixabay.com en Pexels.com

Vormgeving

Sander Viddeleer } SAVI design

Druk

Drukwerkdeal

Verklarende woordenlijst

Verklarende woordenlijst in de volgorde van opkomst in de tekst

ACE = Adverse Childhood Experiences

Nadelige jeugdervaringen

ACE onderzoeken/ ACE-study

Onderzoeken naar de effecten van nadelige jeugdervaringen op het latere leven. Uit deze onderzoeken bleek het verband tussen de stressvolle jeugdomstandigheden die niet waren gecompenseerd door een liefdevolle context, en de latere fysieke en psychische (on)gezondheid.

Institutioneel trauma

In dit rapport wordt de definitie gevolgd van het 'center for institutional courage'.

'The term institutional betrayal trauma refers to wrong doings perpetrated by an institution upon individuals dependent on that institution, including failure to prevent or respond supportively to wrong doings by individuals (e.g. sexual assault) committed within the context of the institution.' Wij gebruiken de definitie voor institutional betrayal trauma en institutional trauma naast elkaar. In dit rapport is ervoor gekozen alleen de term institutioneel trauma te gebruiken.

Institutionele moed

In dit rapport wordt de definitie gevolgd van het 'centre for institutional courage':

'An institution's commitment to seek the truth and engage in moral action, despite unpleasantness, risk, and short-term cost. It is a pledge to protect and care for those who depend on the institution. It is a compass oriented to the common good of individuals, institutions, and the world. It is a force that transforms institutions into more accountable, equitable, effective places for everyone.'

Institutioneel

Institutioneel is 'betrekking hebbend op de 'staatsinstellingen'. In dit rapport in brede zin

daarmee ook bedrijven, organisaties, stichtingen, aanbieders die in dienst zijn van deze staatsinstellingen, die werken in opdracht van of als partner. Voor veel slachtoffers is dit een zeer breed begrip.

Trauma

Trauma is schade. Deze is zowel psychisch als fysiek. In het verband van dit rapport, schade die is ontstaan door nadelige ervaringen en omstandigheden.

Manifest trauma

In het artikel gebruikt als zijnde 'een tijdperiode waarbinnen klachten, symptomen, trauma gerelateerde gedragingen en overlevingsreacties meer op de voorgrond zijn en voor het slachtoffer als intrusief en belemmerend worden ervaren'.

Systeem

'Een geheel met essentiële eigenschappen die voortkomen uit de onderlinge relaties tussen de delen van het geheel. Het woord is ontleend aan het Grieks 'synhistanai', dat 'samenbrengen' betekent'. In dit rapport gebruikt, zoals het in 'de volksmond' gebruikt wordt (zie institutioneel) en om het 'gezinssysteem' te duiden.

Ecosysteem

De gebruikte definitie is, onder andere, gebaseerd op de ecologische systeemtheorie van Bronfenbrenner. Alle systemen, invloeden, omstandigheden en personen rond de mens of het kind en hun zelfstandige en onderlinge relaties noemen wij het ecosysteem.

Trigger

Een trigger is een mechanisme dat een proces in gang zet. In dit rapport trauma gerelateerd.

Coping – coping strategy

Coping is een begrip uit de psychologie, waarmee wordt bedoeld: de 'manier waarop iemand met problemen en stress omgaat'. Het betreft de

omgang met alle soorten voortdurende stressoren, zoals werkeloosheid, echtscheiding, pijn of oorlog. Het Engelstalige begrip, dat ook in de Nederlandstalige literatuur gangbaar is, is afgeleid van to cope with (kunnen omgaan met of opgewassen zijn tegen iets). Overlevingsstrategie.

Reguleren (regulatie)

Het na triggers, stress, angsten, enz., weer kunnen kalmeren, ondersteunen en beheersen van het eigen lichaam, de eigen emoties, gedachten, impulsen, trauma gerelateerde reflexen en reacties, om weer in een kalme staat te komen.

Co-regulatie

Door aanwezigheid, verbondenheid en trauma sensitieve actie of inactie de ander ondersteunen in het proces van zelfregulatie.

Coercive control

In dit rapport houden wij de Engelse definitie aan van coercive control.

'Coercive control refers to a pattern of controlling behaviors that create an unequal power dynamic in a relationship. These behaviors give the perpetrator power over their partner, making it difficult for them to leave.'

Psycho-educatie

De formele definitie 'Psycho-educatie' is een methodiek in de psychologische en psychiatrische zorg. Hierbij biedt de hulpverlening aan cliënten en/of familie en betrokkenen voorlichting over de gestelde diagnose en leert ze om te gaan met de psychische klachten. Dit wordt bij ons aangevuld met brede kennis over trauma (is geen diagnose) zowel individueel als de gevolgen voor en met de partner, het gezinssysteem en het ecosysteem.

Psychohygiëne

Psychohygiëne is het streven om de eigen psyché gezond te ontwikkelen en te beschermen tegen schadelijke invloeden. Wij gebruiken hierbij bei-

de vormen zowel psychohygiëne in algemene zin, als in de omgang met eigen traumatische ervaringen, langdurige blootstelling aan potentieel traumatiserende ervaringen (primair en secundair), stress en angst, als ook de kennis met betrekking tot een intensievere vorm van psychohygiëne gedurende 24 uur na een potentieel traumatische gebeurtenis, ervaring of het vernemen daarvan.

Victim blaming

De term victim blaming betekent letterlijk: het slachtoffer de schuld geven of het slachtoffer laten geloven dat diegene zelf een gebeurtenis over zich heeft afgeroepen door daders en/of op andere wijze betrokkenen. Het 'Center for institutional courage' gebruikt de term D.A.R.V.O hetgeen staat voor: Deny and Attack, Reverse Victim and Offender. Bovendien deden zij veel onderzoek naar 'institutional DARVO' en institutionele victim blaming.

Domein de Winter

Alle kinderen, doelgroepen, gegevens en instanties welke onderdeel waren van het onderzoek naar geweld in de jeugdzorg door de commissie onder leiding van Drs M. de Winter.

GI	Gecertificeerde Instelling
MDO	Multidisciplinair overleg
OTS	Ondertoezichtstelling
PI	Penitentiaire inrichting
SJK	Stichting kwaliteitsregister jeugd
UHP	Uithuisplaatsing
VOG	Verklaring omtrent gedrag

Kinderen van toen en nu nemen u mee in hun levens, hun ervaringen, hun pijn, hun inzicht en hun wens en eis tot een liefdevolle, veilige, rechtvaardige en moedige jeugdzorg.

Dit rapport wordt u aangeboden door Stichting voor Ons in samenwerking met vele slachtoffers onder domein de Winter en de mensen om hen heen.

